

SCM

**ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน
จังหวัดตราด ปี 2549**

นายประดิษฐ์ เจริญสุข

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2550

**Farmers' Opinions Toward Oil Palm Cultivating Promotion Project of
Trat Province in the year 2006**

Mr. Pradit Jaleansuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด
ปี 2549
ชื่อและนามสกุล นายประดิษฐ์ เจริญสุข
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง

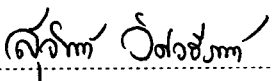
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นันทา บุรณะธนัง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวรธีรานนท์)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คุณวิทยา พลเยี่ยม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 7ว สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดระยอง และคณาจารย์สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ และแนวความคิดทางด้านวิชาการอันมีคุณค่า ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านอาจารย์ ดร. นันทา บูรณธนัง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้แนวคิด และคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น นี้เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ทุกท่านที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาอบรมสั่งสอน ให้การศึกษาตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน รวมถึงผู้แต่งหนังสือทุกท่านที่ผู้ศึกษาได้นำมาอ้างอิง ตลอดจนครอบครัวที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจ ผลักดันจนจบการศึกษาในครั้งนี้

ประดิษฐ์ เจริญสุข

กรกฎาคม 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549
ผู้วิจัย นายประดิษฐ์ เจริญสุข ปริญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา(1) สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549 (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549 สุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ได้ครบทุกราย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 48.56 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา มีรายได้หลักจากอาชีพเกษตรกรรม จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.24 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.44 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.58 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกปาล์มในพื้นที่ว่างเปล่าและปลูกในลักษณะเป็นพืชเดี่ยว รับทราบข้อมูลโครงการจากเกษตรตำบล ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามเฉลี่ย 2.83 ครั้ง โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน และรับรู้เรื่องแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้ ส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เงินจากแหล่งเงินทุนดังกล่าว (2) เกษตรกรเห็นด้วยระดับมากที่สุดในกิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะในประเด็นจำนวนของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน (22 ต้น / ไร่) ที่ได้รับ และเห็นด้วยระดับมากใน 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการสนับสนุนเงินกู้ กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการ ตามลำดับ และเห็นด้วยระดับปานกลางใน 3 กิจกรรม คือกิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ และกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่ม ตามลำดับ (3) ปัญหาและอุปสรรค คือ การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง กลุ่มไม่ได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สมาชิกไม่ได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม และจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป และข้อเสนอของเกษตรกรคือ ควรมีการดำเนินการ โครงการอีก ควรมีการก่อสร้างโรงงานแปรรูปปาล์มน้ำมัน ควรมีแหล่งรับซื้อผลผลิตกระจายอย่างทั่วถึง ควรมีการประกันราคาผลผลิตปาล์มน้ำมัน ควรมีการติดตามตรวจเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง ควรมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพิ่มเติม และกฎเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรควรเปิดกว้าง

คำสำคัญ ความคิดเห็นของเกษตรกร โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด

Thesis title: Farmers' Opinions Toward Oil Palm Cultivating Promotion Project of Trat Province in the year 2006

Researcher: Mr. Pradit Jaleansuk **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Benchamas Yooprasert , Associate Professor; (2) Dr. Jinda Klibtong , Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The objectives of this study research were to study (1) Farmers' economic basic and sociality of agriculturists participating (2) the opinions of the agriculturists participating and (3) problems and recommendations about oil palm promoted project at Trat province in 2006 of the agriculturists participating

This research was quantitatively done. The sample group consists of 248 agriculturists taking part in The Encouragement of Oil Palm Planting Project, Trat province in 2006. Data analysis was collected with the help of statistics and interview as well as processed computer programme. The researcher used various statistics like frequency value, percentage, minimum average, maximum average and standard deviation.

The results of this study research found that (1) Agriculturists are male, on the age average of 48.56 years old with the maximum primary education. Their main income is from agriculture. The average number of members in a family is at 4.24. Each family averages 2.44 people being agriculturists. There are 37.58 rai on the average of agricultural areas. Most empty areas are used for mono crop plantation. Agriculturists acknowledge information from Agricultural Sub district Project which has send fieldwork officials to visit and examine them on the average of 2.83 times. Most of those officials are member of Oil Palm Quality Adjustment Group. Agriculturists learn that ASP had provided then loan sources but they hardly loaned from those. (2) Agriculturists agree to activities which support them factors of production in highest level, particularly on 22-oil palm planting per rai issue. They also agree in high level to 3 activities: 1. Loan support activity 2. Technological training activity 3. Activity in Public relations project. They moderately agree to 3 activities as following : 1. Performance of fieldwork officials 2. Choosing agriculturalists to take part in project 3. The encouragement of sociality. (3) Problems and Obstacles are : Agricultural society is not strong. Agriculturists don't activate continually. They don't get any benefit from the group and a number of fieldwork officials are too little. Recommendations There should be more projects , plant construction for transforming oil palm, sources buying oil palm product thoroughly, oil price guarantee, visitation and examination incessantly, more technological training and liberal rules for choosing agriculturists to join the project

Keywords: Opinions Farmers, Oil Palm Promotion Project, Trat Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน	10
ลักษณะทั่วไปของจังหวัดตราด	16
โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549	19
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร	41
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูก ปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549	50
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับโครงการ ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549	66
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปการวิจัย	70
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ก แบบสัมภาษณ์เกษตรกร	86
ประวัติผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	พื้นที่ทำการเกษตร จังหวัดตราด 17
ตารางที่ 2.2	พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดตราด ปี 2550 18
ตารางที่ 2.2	พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2550 จำแนกเป็นรายอำเภอ..... 19
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 38
ตารางที่ 4.1	สภาพทางสังคมของเกษตรกร 42
ตารางที่ 4.2	สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร 43
ตารางที่ 4.3	การใช้พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร 44
ตารางที่ 4.4	ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการใช้พื้นที่ และลักษณะการปลูกปาล์มน้ำมัน..... 45
ตารางที่ 4.5	จำนวนปาล์มน้ำมันที่ได้รับและเสียหาย 46
ตารางที่ 4.6	การเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร..... 47
ตารางที่ 4.7	สรุปความคิดเห็นของเกษตรกรในแต่ละกิจกรรม 50
ตารางที่ 4.8	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ..... 51
ตารางที่ 4.9	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม การประชาสัมพันธ์โครงการ..... 53
ตารางที่ 4.10	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี..... 55
ตารางที่ 4.11	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต(ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน)..... 59
ตารางที่ 4.12	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม..... 61
ตารางที่ 4.13	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม การส่งเสริมการรวมกลุ่ม..... 63
ตารางที่ 4.14	ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรม การสนับสนุนแหล่งเงินทุน..... 65

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับ โครงการส่งเสริม การปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549	66
ตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริม การปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549	69

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีความผันผวน และมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยมีการผลิตน้ำมัน ได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ต้องนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางพลังงาน เมื่อปี 2548 รัฐบาลจึงมีนโยบาย ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชปาล์มน้ำมันเพื่อเป็นพลังงานทดแทน เพื่อนำมาใช้เป็นพลังงานในยุคพลังงานเชื้อเพลิงมีราคาแพง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตอบสนองนโยบายโดยได้จัดตั้ง โครงการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันขึ้น โดยมีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในระหว่างปี 2548- 2552 ทั้งสิ้นจำนวน 5 ล้านไร่

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในเขตพื้นที่ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันตาม ประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจังหวัดตราดได้กำหนดให้ “ปาล์มน้ำมัน” เป็นพืช ยุทธศาสตร์หลักที่กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์การพัฒนাজังหวัด เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล และเพื่อเป็นพืชทางเลือกของเกษตรกรในการทดแทนผลไม้ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจเดิมของจังหวัด ตราด เพราะ ในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือน มิถุนายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงฤดูที่ผลผลิตทางการเกษตร ออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ส่งผลให้ราคาผลผลิตของเกษตรกร ตกต่ำ จังหวัดจึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยการแปรรูป และการลดอุปทานของผลไม้ด้วยการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นทดแทน

โดยที่เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ชาติคือ ต้องการให้ประชาชนได้รับโอกาสเข้าสู่ทุน ที่ดินทำกิน และได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่ม โอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพ ให้แก่เกษตรกร ซึ่งเป้าประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จังหวัดตราดจึง ได้ขอรับงบประมาณ เพื่อดำเนินการ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันให้เป็น โครงการนำร่อง ในวงเงินงบประมาณ 10,000,000 บาท (สิบล้านบาทถ้วน) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เพื่อ ดำเนินการ โครงการดังกล่าวในพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดตราด ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอเขา

สมิง และอำเภอป่าไร่ พื้นที่ดำเนินการทั้งสิ้น 6,000 ไร่ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดพื้นที่การปลูกผลไม้ และส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นพืชพลังงานทดแทน

จากการดำเนินการ โครงการดังกล่าวเมื่อปี 2549 พบว่ายังประสบปัญหาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น จึงต้องมีการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงรูปแบบ โครงการและรายละเอียดกิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของเกษตรกร หากมีการดำเนินการ โครงการใน ลักษณะดังกล่าวต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

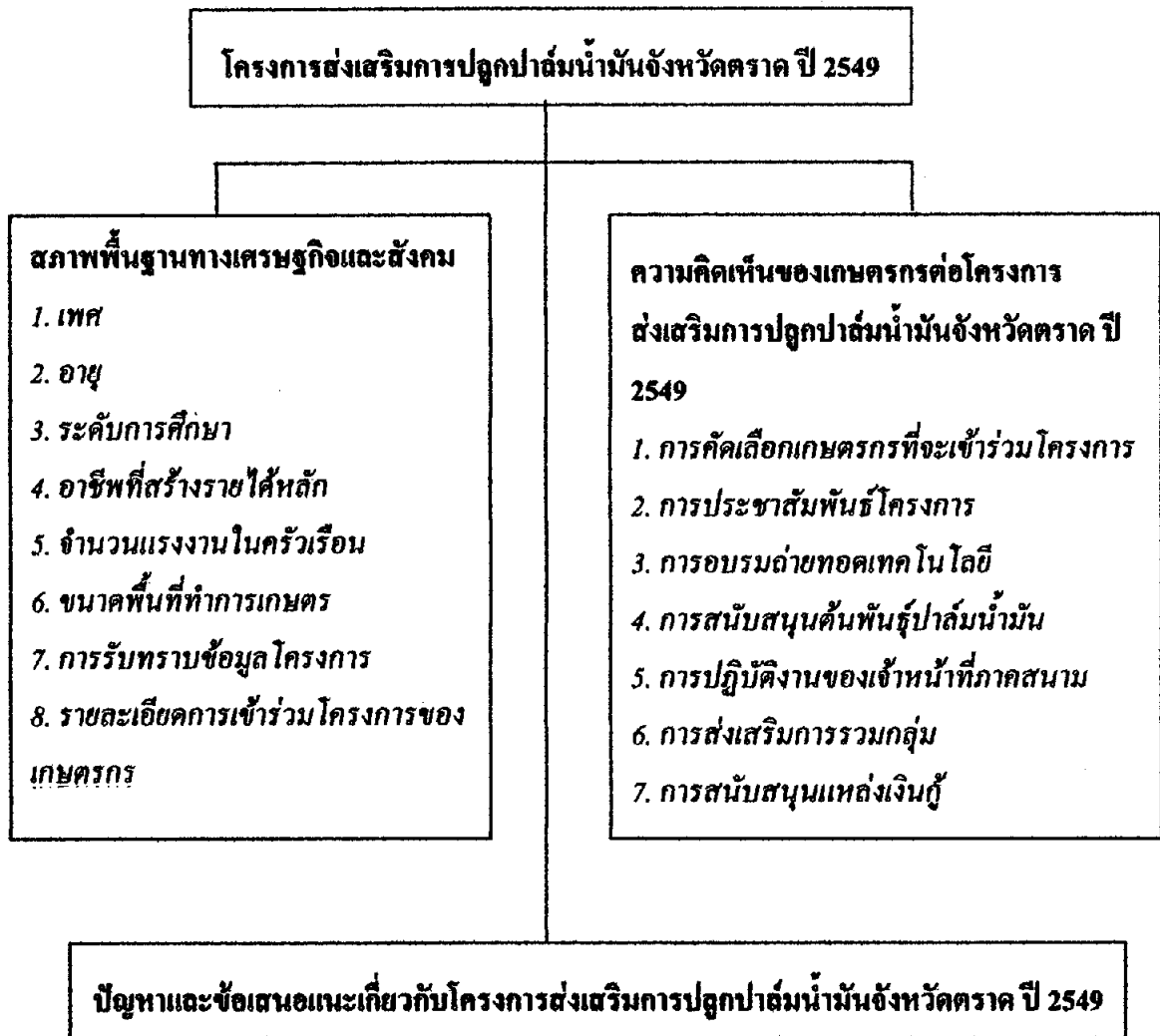
2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 มีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ที่ดำเนินการใน 3 อำเภอคือ อำเภอเมือง อำเภอเขาสมิง และอำเภอบ่อไร่

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

“ความคิดเห็น” หมายถึง การประเมินค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้สึกและตามข้อเท็จจริง โดยผ่านการพูดหรือการเขียน

“ความคิดเห็นต่อโครงการ” หมายถึง การประเมินค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้สึก และตามข้อเท็จจริง โดยผ่านการพูดหรือการเขียนของเกษตรกรต่อกิจกรรมทั้ง 7 กิจกรรมภายใต้ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

“เกษตรกร” หมายถึง ประชาชนที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการ ปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549

“พื้นที่โครงการ” หมายถึง สถานที่ที่ดำเนินการโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราดปี 2549 ได้แก่พื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเขาสมิง และอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

“ปัจจัยการผลิต” หมายถึง ดินพันธุ์ปาล์มน้ำมันจำนวน 22 ดันต่อไร่ที่เกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการได้รับจากโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549

“โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549” หมายถึงกิจกรรมที่ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 10 ล้านบาทจาก งบประมาณการพัฒนจังหวัดตราดใน ปีงบประมาณ 2549 ภายใต้ชื่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

“เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร” หมายถึงระเบียบข้อบังคับใช้ในการคัดเลือกประชาชน เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

“การประชาสัมพันธ์โครงการ” หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูลโครงการส่งเสริมการปลูก ปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549 ผ่านกระบวนการต่างๆทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคล เพื่อให้ เกษตรกรได้รับทราบข้อมูล

“การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี” หมายถึง การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตปาล์ม น้ำมันที่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราดปี 2549

“เจ้าหน้าที่ภาคสนาม” หมายถึง บุคลากรที่โครงการจ้างให้ทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน ในพื้นที่ อำเภอละ 1 คน

“การส่งเสริมการรวมกลุ่ม” หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน

“การสนับสนุนเงินทุน” หมายถึง การจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549 ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

“แหล่งเงินทุนของโครงการ” หมายถึง สถาบันการเงินที่สนับสนุนเงินทุนให้แก่เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งก็ประกอบด้วยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร และธนาคารออมสินจำกัด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 รับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อนำข้อมูลไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

6.2 นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในอนาคต หรือโครงการส่งเสริมการเกษตรอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา โดยได้แบ่งประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน
3. ลักษณะทั่วไปของจังหวัดตราด
4. โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524:246) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิด ประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

สุพัตรา สุภาพ (2520: 132) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะด้วยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้ จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณา และประเมินค่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออก ซึ่งการแสดงออกนี้จะได้รับการยอมรับหรือ ปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

พรทิพย์ แก้วประทุม (2539: 7) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง และแสดงออกด้วยการพูดหรือการเขียนอันเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ การแสดงความคิดเห็นจะอยู่บนพื้นฐานของความรู้เดิม ซึ่งอาจจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้

Kolesnik (1970: 320) กล่าวว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจ จากการประเมินค่า (evaluation judgement) หรือทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ และ ความคิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 3) และ สุชา จันทร์เอม (2524: 80) มีแนวความคิดที่คล้ายกันว่า ความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ โดยความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527: 174-175) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคล ความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติ หรือความเชื่อ หรือค่านิยม หรือถ้าจะกล่าวในลักษณะของพฤติกรรมแง่จิตวิทยา ก็กล่าวได้ว่า เจตคติ ความเชื่อ และค่านิยมเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตหรือทราบได้นอกจากตัวของเขาผู้นั้น แต่ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถเห็นและทราบได้อย่างชัดเจน

ณรงค์ ภูใจเที่ยง (2534: 9) ได้สรุปว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ ด้านการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมความเชื่อ ความคิด เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาหรือการลงความเห็นจากข้อเท็จจริง ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง แต่คนอื่นๆอาจจะไม่เห็นด้วยก็ได้

สุรชัย มีทอง (2545: 10) ปัทมา เจริญเมือง (2546: 8) และสกล สุขพรหม (2547: 41) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความคิดเห็นในลักษณะที่สอดคล้องกันว่า ความคิดเห็นคือ การแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นอาจจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับจากบุคคลอื่นก็ได้ และไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด

จากคำจำกัดความต่างๆที่ได้กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการประเมินค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้สึกและตามข้อเท็จจริง โดยผ่านการพูดหรือการเขียน ทั้งนี้ความคิดเห็นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้พื้นฐานและสภาพแวดล้อม ซึ่งความคิดเห็นไม่สามารถแสดงหรือบ่งบอกความถูกหรือผิดได้ และอาจจะมีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าว

1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

Remmer (1996 : 47) ได้แบ่งประเภทของความคิดเห็นออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด – เชิงลบสุด (extremeness) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น เช่นความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี คือ ชอบยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในลักษณะเป็นกลาง (neutrality) คือเฉยๆ ไม่มีความคิดเห็น

ส่วนความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี (negative) คือ เป็นไปในทิศทางที่ไม่ชอบ รังเกียจและไม่เห็นด้วย

Foster (1992 : 88) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น มีมูลเหตุ 2 ประการคือ

1. ประสบการณ์ (Experiences) ที่มีต่อสิ่งของ บุคคล กลุ่ม เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ ความคิดเห็นเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็น การคุ้นเคย อาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรง (directed experiences) และจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปภาพ หรืออ่านจากหนังสือโดยไม่ได้พบเห็นของจริง ถือว่าเป็นประสบการณ์อ้อม (in directed experiences)

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินค่านิยม (Value system and judgment) เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน แต่ละกลุ่มจึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน

1.3 ความสำคัญของความคิดเห็น

Feldman (1971: 53) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษาคำความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆออกมาโดยการพูดหรือการเขียนเป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ เพราะจะทำให้การดำเนินงานต่างๆเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โครงการพัฒนาใดๆก็ตาม ถ้าจะให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงแล้ว ก็ควรที่จะได้รับความร่วมมือจากประชาชน การเผยแพร่โครงการ และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการ จึงจะเกิดผลดีคือ จะช่วยให้โครงการนั้น สอดคล้องเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น อันเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ใช้ประเมินค่าโครงการ และทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกในการเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้ไม่เกิดการต่อต้าน ถ้าสาธารณชนเกิดความสำนึกในการเป็นเจ้าของเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือรักษาไว้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงานรวมทั้งฝึกหัดการทำงานด้วย

1.4 การวัดความคิดเห็น

นีออน กลิ่นรัตน์ (2525 อ้างถึงใน ลำควน ชันซ้อน, 2544) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการความคิดเห็นไว้ว่า เนื่องจากความคิดเห็นและทัศนคติมีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนั้นการวัดความคิดเห็นจึงสามารถใช้วิธีเดียวกันกับการวัดของทัศนคติ แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายใน ไม่สามารถทราบได้ว่าบุคคลมีทัศนคติอย่างไร ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออก และมีการวัดหลายวิธี ดังนี้

1) การรายงานตนเอง (self - report measures) เป็นการวัดทัศนคติโดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้นๆ อาจเป็นไปในรูปทางบวกหรือทางลบ

ไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียง ดี – ไม่ดี สนับสนุน – ถัดค้าน เห็นด้วย – ไม่เห็นด้วย มาตรฐานวัดทัศนคติแบบนี้แบ่งออกได้หลายประเภท ดังนี้

(1) มาตรฐานวัดของเทอร์สโตน (thurstone) การสร้างมาตรฐานวัดแบบนี้โดยรวบรวม ข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ต้องการวัด ควรจะได้ประมาณ 100 ข้อเป็นอย่างน้อย โดยมีลักษณะเป็นทางบวกอย่างมาก เป็นกลาง และเป็นทางลบอย่างมาก หลังจากนั้นก็ให้เลือกตอบว่า ข้อความใดบ้างที่ต่างกับความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการวัด ต่อจากนั้นมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความ แล้วเลือกข้อความตามค่ามาตรฐานที่ได้ก็จะเหลือข้อความเพียง 20 ข้อความ หรือมากที่สุดก็ไม่เกิน 45 ข้อความ

(2) มาตรฐานวัดของไลเคิร์ท (likert-type scales) โดยพัฒนามาจากของเทอร์สโตน มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบปะปนกัน ส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินข้อความว่า ข้อความใดตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุดซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรฐานวัดแบบนี้มักจะพบว่าผู้ตอบที่ช่อง ไม่มีความเห็นเป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่าเห็นด้วยเพียงเล็กน้อย และ ไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อยแทนคำว่า ไม่มีความเห็น เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้

(3) มาตรฐานจำแนกความหมาย (semantic differential scale) Osgood เป็นผู้สร้างมาตรฐานวัดแบบนี้ ลักษณะของมาตรฐานวัดจะประกอบด้วยคำคุณศัพท์ที่บรรยายลักษณะของเป้าหมายที่เราต้องการวัดที่แสดงลักษณะตรงกันข้ามกัน เช่น บวก-ลบ ดี-เลว ยินดี-ไม่ยินดี และระหว่างคำคุณศัพท์ทั้งคู่จะมีช่วงห่างกัน 7 อันตรภาคชั้น โดยผู้ตอบจะเลือกว่าความรู้สึกที่เขามีต่อเป้าหมายนั้นอยู่ในอันตรภาคชั้นใด คะแนนของทัศนคติก็ดูจากการรวมคะแนนแต่ละข้อ ซึ่งจะอยู่ระหว่าง 1-7 คะแนน โดยคะแนน 1 หมายถึง มีทัศนคติทางลบ และคะแนน 7 หมายถึง มีทัศนคติทางบวก

2) การสังเกตพฤติกรรม (observation of overt behavior) การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคล ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงทัศนคติของบุคคล ได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบด้วย เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม นอกจากนั้นอาจจะใช้วิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้เพื่อวัดทัศนคติ ได้แก่

(1) การใช้วิธีการกึ่งการสะท้อนภาพ เช่น การให้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ชัดเจน หรือเติมคำหรือข้อความหรือให้พูดคำใดคำหนึ่งที่นึกขึ้น ได้ทันที หลังจากที่ได้รับคำที่ต้องการวัด

(2) ผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย คือ การเลือกคำตอบจากแบบทดสอบ

แบบปรนัยในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง และแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย

(3) การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เนื่องจากว่า ขณะร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น ใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง การวัดจากอัตราการเต้นของหัวใจ การบีบตัวของหลอดเลือด การหดและขยายตัวของม่านตา สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อ่านถึงความเข้มข้นของทัศนคติ แต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าเป็นไปทางลบหรือทางบวก

(4) การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้า แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็น 7 ระดับ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงท่าทางของใบหน้าประกอบไปด้วยตาและปาก โดยจะดูลักษณะอาการของปาก กล่าวคือ ถ้าริมฝีปากโค้งขึ้นก็แสดงว่า มีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับแนวราบหรือปากปิดแสดงว่า ไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งลงล่าง แสดงให้เห็นว่า ไม่เห็นด้วย

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน

ในหัวข้อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันนี้ จะขอกล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของปาล์มน้ำมัน ประวัติการปลูกปาล์มน้ำมัน ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของปาล์มน้ำมัน นิเวศวิทยาของปาล์มน้ำมัน พันธุ์ปาล์มน้ำมัน เทคโนโลยีการปลูกปาล์มน้ำมัน การเก็บเกี่ยวและการแปรรูปปาล์มน้ำมัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความสำคัญและประโยชน์ของปาล์มน้ำมัน

น้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดในปาล์ม เป็นผลผลิตหลักของปาล์มน้ำมัน ที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย โดยสามารถนำมาใช้แปรรูปได้โดยการกลั่นให้บริสุทธิ์ การทำให้ไขมันหรือกรดของไขมันที่ไม่อิ่มตัวเปลี่ยนเป็นไขมันที่อิ่มตัว และการแยกองค์ประกอบของกรดไขมัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมน้ำมันสำหรับการบริโภครวมและอุปโภค โดยมีสัดส่วนการใช้ประโยชน์น้ำมันปาล์มของอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อการบริโภครวมและอุปโภคดังนี้

อุตสาหกรรมเพื่อการบริโภค ร้อยละ 60

อุตสาหกรรมนมชั้นหวานและนมจืด ร้อยละ 5

อุตสาหกรรมขนมสำเร็จรูป ร้อยละ 5.5

อุตสาหกรรมเนยขาวและเนยเทียม ร้อยละ 1

อุตสาหกรรมครีมเทียม ร้อยละ 1.5

อุตสาหกรรมของว่างและขบเคี้ยว ร้อยละ 9.5

อุตสาหกรรมสบู่ ร้อยละ 10.5

อุตสาหกรรมอุปโภคอื่นๆ เช่นพลาสติก เครื่องสำอาง น้ำมันหล่อลื่น และยางรถยนต์ ร้อยละ 7 (กรมส่งเสริมการเกษตร 2545:3)

2.2 ประวัติการปลูกปาล์มน้ำมัน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2545:1) ได้ให้ข้อมูลประวัติการปลูกปาล์มน้ำมันไว้ดังนี้ ปาล์มน้ำมันมีถิ่นกำเนิดในแอฟริกาและเริ่มเข้าสู่ประเทศไทย โดยเข้ามาทางอินโดนีเซีย มาเลเซีย ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกในประเทศอินโดนีเซีย เมื่อ พ.ศ. 2391 จากนั้นก็มีการนำเข้ามาปลูกในประเทศ มาเลเซีย เมื่อ พ.ศ. 2418 ภายหลังจากต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2460 ประเทศทั้งสองก็เริ่มปลูกปาล์มน้ำมัน เป็นการค้า

การปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยนั้น พระยาประคิพัทธ์ ภูบาล เป็นผู้นำเข้ามา ครั้งแรกประมาณ 60 ปีมาแล้ว โดยนำเข้ามาจากประเทศอินโดนีเซีย หรือมาเลเซียแต่ปลูกเป็นไม้ประดับที่สถานีทดลองยาง คอหงษ์ จังหวัดสงขลา และสถานีกสิกรรมพริ้ว จังหวัดจันทบุรี

การปลูกปาล์มน้ำมันเป็นการค้าในประเทศไทยได้มีการเริ่มปลูกเป็นครั้งแรกก่อน สงครามโลกครั้งที่สอง โดยหม่อมเจ้าอมรสมานลักษณ์ กิติยากร ในเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ ที่ ตำบลบ้านปริก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา แต่ต่อมาสวนปาล์มนี้ได้หยุดกิจการไป

ปาล์มน้ำมันได้รับการส่งเสริมปลูกเป็นรูปบริษัทเป็นการค้าอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. 2511 ซึ่งขณะนั้นมีโครงการปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ 2 โครงการ โดยมีสมาชิกจำนวน 1,645 ราย ปลูก รายละ 16 ไร่ คือโครงการนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดสตูล เนื้อที่ปลูก 20,000 ไร่ และ โครงการบริษัทอุตสาหกรรมน้ำมัน และสวนปาล์มจำกัด ตำบลปลายพระยา อำเภออ่าวลึก จังหวัด กระบี่ เนื้อที่ปลูก 20,000 ไร่ เช่นกัน ภายหลังจากที่ได้รับความสำเร็จทั้งสองโครงการ ก็มีผู้สนใจและ บริษัทปลูกปาล์มเกิดขึ้นมาก จึงทำให้การปลูกปาล์มในประเทศไทยได้ขยายไปอย่างรวดเร็วใน พ.ศ. 2531 มีเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 655,000 ไร่ และแนวโน้มการปลูกปาล์มเพิ่มขึ้นทุกปี กระทั่งปี 2544 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 1,776,000 ไร่ อย่างไรก็ตามประมาณกันว่าในปี 2549 จะมีพื้นที่ ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งสิ้น 2,000,000 ไร่

2.3 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของปาล์มน้ำมัน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2545:8-11) ได้อธิบายลักษณะทางพฤกษศาสตร์ที่สำคัญ ของปาล์มน้ำมันไว้ดังนี้

2.3.1 อнуกรรมวิธานของปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันจัดอยู่ในพืชตระกูลปาล์ม (Palmae หรือ Recaceae) ตระกูลย่อย (Sub-family) เดียวกับมะพร้าวคือ Coccoineae สกุล Elaeis ซึ่งมีอยู่ 3 ชนิดคือ

1) *Elaeis guineensis* jacq. (african oil palm) หรือ *alfonsia guineensis*. H.B.K

2) *Corogo oleifera* (American oil palm) มีถิ่นกำเนิดทางอเมริกากลาง ปานามา โคลัมเบีย และแถบลุ่มน้ำอเมซอน

3) *Elaeis odora* (American oil palm) ไม่มีรายงานความสำคัญทางเศรษฐกิจ ทั้ง 3 ชนิดนี้ *Elaeis guineensis* มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมากที่สุด

2.3.2 ลักษณะของราก ลำต้น ใบ

ราก เกิดขึ้นตรงฐาน โคนของลำต้นเป็นระบบแขนง

ลำต้น มีลักษณะเป็นต้นเดี่ยวตั้งตรงรูปร่างทรงกระบอกมีเนื้อเยื่อเจริญ

เฉพาะตรงปลายยอด

ใบ ในสภาวะที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตปาล์มน้ำมันที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้วจะมีทางใบเกิดขึ้นที่รอบยอด ประมาณ 40 – 50 ทาง

2.3.3 ลักษณะของช่อดอก ผลและเมล็ด

ช่อดอก ปาล์มน้ำมันจะเริ่มออกดอกเมื่ออายุประมาณ 2 – 3 ปี โอกาสที่จะเกิดเป็นช่อดอกเพศผู้ เพศเมีย หรือดอกผสม ขึ้นอยู่กับพันธุกรรม อายุพืช สภาพแวดล้อม และการจัดการ

ผลและเมล็ด หลังจากดอกได้รับการผสมแล้วประมาณ 5 ½ เดือน ผลก็จะสุก การสุกของผลจะช้าหรือเร็วขึ้นกับสภาพแวดล้อม ปาล์มที่ที่อายุเต็มที่แล้วสามารถจะให้ผลประมาณ 1,600 ผลต่อทะลาย ผลปาล์มเป็นแบบ drupe ผลและเมล็ดเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นส่วนที่ให้น้ำมัน

2.4 นิเวศวิทยาของปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันชอบอากาศในเขตร้อนฝนตกชุก ปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันมีดังนี้

2.4.1 ฝนและการกระจายตัวของฝน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการจำกัดผลผลิตของปาล์มน้ำมันมากที่สุดคือข้อจำกัดเกี่ยวกับความชื้น ปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมควรอยู่ในช่วง 2,500 – 3,000 มิลลิเมตรต่อปี และในแต่ละเดือนไม่ควรจะมีปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า 120 มิลลิเมตร

2.4.2 แสงแดด

แสงแดดมีอิทธิพลต่อผลผลิตของปาล์มน้ำมัน การตัดแต่งทางใบมีความจำเป็นที่จะทำให้ปาล์มมีพื้นที่ใบที่จะรับแสงได้เหมาะสมตลอดอายุของการเจริญเติบโตของปาล์ม

2.4.3 อุณหภูมิ

อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมัน คือ 24 – 30 °C อุณหภูมิต่ำสุดไม่ควรต่ำกว่า 20 °C และอุณหภูมิสูงสุดไม่เกิน 33 °C

2.4.4 ลม

ปาล์มน้ำมันไม่ทนทานต่อกระแสลมที่พัดแรง จึงไม่ควรปลูกปาล์มในพื้นที่ที่เกิดพายุบ่อยๆ

2.4.5 ดิน

ปาล์มน้ำมันสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูงได้ในดินหลายชนิด แต่ต้องมีเทคนิคการจัดการสวนปาล์มที่เหมาะสม ได้แก่ การเตรียมแปลงที่ถูกต้อง การจัดการน้ำและความชื้นในดินที่เหมาะสม การอนุรักษ์อินทรีย์วัตถุในบริเวณผิวดิน การปรับปรุงโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการระบายน้ำและอากาศ

2.5 พันธุ์ปาล์มน้ำมัน

พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ปลูกเป็นการค้า ได้แก่ พันธุ์เทนเอร์รา (Tenera) ซึ่งเป็นลูกผสมจากพันธุ์พ่อฟีลีเฟอรา และแม่พันธุ์คูรา โดยลักษณะพันธุ์ดังกล่าวอยู่ในตระกูล *Elaeis guineensis* โดยพันธุ์ปาล์มที่จะนำมาปลูกได้จำเป็นต้องผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น ลักษณะของพันธุ์ การเลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ และการเพาะเมล็ดพันธุ์

2.6 เทคโนโลยีการปลูกปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันจะเริ่มให้ผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 3 หลังจากปลูกผลผลิตจะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และสูงสุดในปีที่ 10 หลังจากนั้นผลผลิตจะคงที่หรือลดลง ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและการจัดการ ขั้นตอนสำคัญในการปลูกปาล์มน้ำมันมีดังนี้

2.6.1 การเลือกพื้นที่ปลูก

ในภาคใต้ของประเทศไทยหลายจังหวัดเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเหมาะสมแก่การปลูกปาล์มน้ำมัน โดยเฉพาะในแถบฝั่งตะวันตก บริเวณเขตอำเภออ่าวน้ำลึก อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ อำเภอพนม อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร และจังหวัดสตูล และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางส่วนก็มีความเหมาะสมกับการปลูกปาล์มน้ำมันเช่นในจังหวัดตราด และจันทบุรี รวมไปถึงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัดที่มีปริมาณฝนตกชุก

2.6.2 การเตรียมพื้นที่ปลูก

การเตรียมพื้นที่ คือ การจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยการตัดไม้ ถางป่า การเผา และการไถพื้นที่ ขั้นตอนในการปฏิบัติในแปลง ได้แก่ การบุกเบิก

พื้นที่และปรับสภาพพื้นที่ การทำถนน การวางแผนในการปลูกปาล์มน้ำมัน และการปลูกพืชคลุมดิน

2.6.3 การปลูกปาล์มน้ำมัน

การใช้พันธุ์เทนเนอราซึ่งเป็นพันธุ์ลูกผสม เกิดจากการผสมระหว่างพันธุ์คูรา กับพันธุ์ฟีลีเฟอร์่า จะให้ปริมาณน้ำมันสูง

2.6.4 การปฏิบัติการบำรุงรักษา

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ต้องดูแลรักษาอย่างตลอดไป เพื่อจะได้ผลผลิตสูงยาวนาน การดูแลรักษาจะต้องเริ่มตั้งแต่การเลี้ยงดูต้นกล้าในเรือนเพาะชำ เช่น ในเรื่องของวัชพืช ดิน การขาดน้ำ ปุ๋ย โรคและแมลง ความชื้น ตลอดถึงความยาวนานของแสงและความแปรปรวนทางพันธุกรรม

2.6.5 การใช้ด้วงวงในการช่วยผสมเกสร

ด้วงวงในวงศ์ย่อย Deretominae มีบทบาทในการช่วยผสมเกสรปาล์มน้ำมัน โดยด้วงวงที่ผสมเกสรปาล์มน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดคือ E.Kamerunicus

2.6.6 การปลูกพืชคลุมดินในสวนปาล์มน้ำมัน

การปลูกพืชคลุมดินเป็นวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาเรื่อง วัชพืชกับการชะล้างพังทลายของดิน นอกจากนี้พืชคลุมดินยังช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินด้วย

2.6.7 การใช้ปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน

ปุ๋ยสำหรับปาล์มน้ำมันเป็นสิ่งที่จะต้องอย่างยิ่ง การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับความ ต้องการของปาล์มน้ำมันและสภาพแวดล้อมจะทำให้ได้ผลผลิตสูง

2.7 การเก็บเกี่ยวและแปรรูปปาล์มน้ำมัน

2.7.1 กระบวนการทางเคมีและภาวะการสุกของปาล์มน้ำมัน

ปฏิกิริยาทางชีวเคมีในช่วงปาล์มน้ำมันแก่จัด ช่วงนี้จะมีแป้งในส่วน ของเปลือกสูง และจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นน้ำมันเรียกว่า กลีเซอไรด์ ในขณะที่ผลปาล์มน้ำมันเริ่มสุก สีของผลจะเปลี่ยนจากสีม่วงดำเป็นสีส้มแดง ในช่วงนี้จะมีไลเปสทำการเปลี่ยนกลีเซอไรด์ให้ กลายเป็นกรดไขมันอิสระ กับกลีเซอรอล เมื่อผลปาล์มเริ่มสุกใหม่ๆ จะมีไขมันอิสระในระดับน้อย แต่เมื่อเราตัดทะลายปาล์มออกจากต้น กรดไขมันจะเพิ่มบริเวณส่วนของเปลือกผลปาล์มน้ำมัน ประมาณ 1 – 5 % ภายในเวลาประมาณ 20 นาที หากว่าผลปาล์มน้ำมันเกิดบาดแผลจากการตก กระแทกในช่วงการตัดและขนส่ง กรดไขมันอิสระในผลปาล์มน้ำมันจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว การมีกรดไขมันอิสระเกิดขึ้นมากเท่าใด หมายถึงคุณภาพของผลิตผลน้ำมันปาล์มก็ยิ่งต่ำลงเท่านั้น

ภาวะการสุกของปาล์มน้ำมัน นอกจากเราสามารถวัดจากสีของเปลือกแล้ว ยังสามารถประเมินได้จากผลปาล์มน้ำมันที่สุกและร่วงหล่นลงพื้นดิน โดยพบว่าผลปาล์มร่วงลงดินเฉลี่ยประมาณ 2 ผลต่อน้ำหนักทะลายปาล์มสด 1 กิโลกรัม

2.7.2 วิธีการเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมัน

- 1) ตกลงช่องทางลำเลียงระหว่างแถวปาล์มในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย สะดวกต่อการตัด การลำเลียง และการตรวจสอบทะลายปาล์มน้ำมันที่ตัดแล้วออกสู่แหล่งรวมที่กำหนดขึ้นแต่ละจุดภายในสวน
- 2) กองทางใบปาล์มที่ตัดแล้วอย่าให้เกิดขวางทางเดินหรือปิดกั้นทางระบายน้ำ จะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง
- 3) ตัดเลือกทะลายปาล์มสุก โดยยึดถือมาตรฐานจากการดูสีของผล ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มแดง และจำนวนผลสุกที่ร่วงหล่นลงบนดินประมาณ 10 – 12 ผล ให้ถือว่าเป็นผลปาล์มสุกใช้ได้
- 4) หากทะลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่และติดแน่นกับลำต้นมาก ให้ใช้มีดขอหรือมีดยาวตัดแซะชั้นทะลายเสียก่อน จึงใช้เสียมแทงทะลาย ปาล์มจะหลุดจากคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น
- 5) ตัดแต่งขั้วทะลายปาล์มให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อความสะดวกในการขนส่ง
- 6) รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและถูกร่วงไว้เป็นกองในที่ว่างโคนต้น เพื่อความสะดวกในการเก็บ
- 7) รวบรวมผลปาล์มทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในถนนย่อย โดยแยกผลปาล์มที่ถูกร่วงและเป็นทะลายออกจากกันเป็นสัดส่วน เพื่อสะดวกในการแยกชั่งน้ำหนักต่อไป
- 8) การเก็บรวบรวมผลปาล์ม พยายามลดจำนวนครั้งในการถ่ายเทบ่อยๆ เพื่อลดความบอบช้ำของผลปาล์ม

2.7.3 การแปรรูปน้ำมันปาล์ม

น้ำมันจากปาล์มสามารถสกัดได้จากส่วนของเปลือกนอกและจากเมล็ดใน เป็นสารอินทรีย์จำพวกหนึ่งเรียกว่าเอสเทอร์ ประกอบด้วยสารเคมี 2 ชนิดคือ กลีเซอรอล หรือ กลีเซอริน และกรดอินทรีย์หรือกรดคาร์บอกซิลิกเชื่อมต่อการด้วยพันธเคมีที่แข็งแรง

2.7.4 วิธีการแปรรูปปาล์มน้ำมัน

การแปรรูปน้ำมันปาล์มในอุตสาหกรรมมีกระบวนการ 3 กระบวนการ คือ การหีบเอาน้ำมันจากส่วนเปลือกและส่วนเมล็ดในได้น้ำมันปาล์มดิบ, กระบวนการกลั่นใส่น้ำมันปาล์มให้บริสุทธิ์ และนำน้ำมันที่ได้จากการกลั่นใสมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

คุณสมบัติที่ใช้ทางการค้าของน้ำมันปาล์มในประเทศ

- กรดไขมันอิสระไม่เกินร้อยละ 5
- ความชื้นไม่เกินไม่เกินร้อยละ 0.5
- สิ่งเจือปนไม่เกินร้อยละ 0.05

3. ลักษณะทั่วไปของจังหวัดตราด

3.1 สภาพทั่วไปและสภาพพื้นที่ของจังหวัดตราด

3.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดตราดตั้งอยู่ระหว่าง ละติจูด 11-12 องศาเหนือ และลองจิจูด 102 องศาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ 315 กม.มีเนื้อที่ประมาณ 2,819 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,761,875 ไร่ และยังมีพื้นที่ตามเขตปกครองทางทะเลประมาณ 7,257 ตารางกิโลเมตร โดยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 165 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี และ ประเทศกัมพูชา โดยมีเทือกเขาบรรทัดเป็นเส้นแบ่งกั้นพรมแดน

ทิศใต้ ติดต่อกับชายทะเลด้านอำเภอคลองใหญ่ ซึ่งมีความยาวประมาณ 165 กิโลเมตร จากปากแม่น้ำเวฬุ ลงไปทางทิศใต้จนสุดพรมแดน เป็นเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศกัมพูชา โดยมีเทือกเขาบรรทัดที่ทอดตัวยาวไปตามแนวเส้นพรมแดน ซึ่งมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 144 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอ ขลุง จังหวัดจันทบุรี โดยมีแม่น้ำเวฬุซึ่งเกิดจากเทือกเขาและป่าทึบในเขตจังหวัดจันทบุรีก่อนที่จะไหลลงสู่ทะเล

3.1.2 ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรของจังหวัดตราด

จังหวัดตราดมีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งสิ้น 500,317 ไร่คิดเป็นร้อยละ 28.40 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีครัวเรือนเกษตรกรทั้งสิ้น 18,651 ไร่ สภาพภูมิประเทศของจังหวัดตราดทั่วไปสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นจนถึงภูเขา โดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนและทางตะวันออก

ของจังหวัดตราด มีปริมาณน้ำฝนอยู่ระหว่าง 4,000 – 6,000 มิลลิเมตรต่อปี จากเอกสารสรุปผลการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ปี 2550 ได้สรุปข้อมูลพื้นที่การเกษตรและข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดตราดไว้โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2.1 และตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.1 พื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดตราด

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร	
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
เมือง	586,632	185,563	31.63
คลองใหญ่	31,375	2,491	7.94
เขามัง	424,493	171,986	40.52
บ่อไร่	425,000	68,326	16.08
แหลมงอบ	96,250	46,398	48.21
เกาะกูด	101,375	13,901	13.741
เกาะช้าง	96,750	11,652	12.04
รวม	1,761,875	500,317	28.40

ตารางที่ 2.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดตราด ปี 2550

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)
1	ทุเรียน	31,646	28,745	38,490	1,339
2	เงาะ	66,879	63,670	83,471	1,311
3	มังคุด	29,754	22,895	19,072	833
4	ลองกอง	14,905	10,911	7,990	732
5	ปาล์มน้ำมัน	38,280	14,318	33,644	2,349
6	สับปะรดตราดสีทอง	12,049	12,049	46,732	3,878
7	สับปะรดโรงงาน	32,160	32,160	154,368	4,800
8	สละ	3,538	3,481	4,039	1,160
9	ข้าวนาปี	27,598	27,598	13,299	482
10	ยางพารา	223,478	188,791	41,912	222

3.2 การปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดตราด

จังหวัดตราดมีการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจมาตั้งแต่ประมาณปี 2535 โดยเป็นแปลงปลูกของภาคเอกชนคือบริษัทสุขสมบูรณ์น้ำมันปาล์มจำกัด ที่มีการปลูกในพื้นที่ตำบลนนทรีย์ และตำบลใกล้เคียง อำเภอบ่อไร่ หลังจากนั้น เกษตรกรเริ่มให้ความสนใจและมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกในเขตอำเภอเมือง อำเภอเขาสมิงและอำเภอบ่อไร่ และตั้งแต่ปี 2548 ที่รัฐบาลมีนโยบายเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อทดแทนพลังงาน และด้วยสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุกและฝนทิ้งช่วงไม่นานเหมือนในภาคใต้ ทำให้เกษตรกรในจังหวัดตราดเริ่มให้ความสนใจปลูกปาล์มน้ำมันอย่างกว้างขวาง โดยมีทั้งปลูกทดแทนผลไม้ที่มีปัญหาด้านราคา และการปลูกในพื้นที่ว่างเปล่าและปลูกในพื้นที่นาร้าง

โดยในปัจจุบัน จังหวัดตราดมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งสิ้น 38,280 ไร่ โดยมีพื้นที่ให้ผลทั้งสิ้น 14,283 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 2,581 กิโลกรัมต่อไร่ มีจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งสิ้น 897 ราย โดยมีรายละเอียดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปี 2550 จำแนกเป็นรายอำเภอ รายละเอียดตามตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ตารางแสดงพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันปี 2550 จำแนกเป็นรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)
1	เมือง	4,692	1,173	3,000
2	เขาสมิง	4,465	1,160	3,000
3	บ่อไร่	28,633	11,950	2,500
4	คลองใหญ่	331	0	0
5	แหลมงอบ	159	35	2,500
	รวม	38,280	14,283	2,581

จุดรับซื้อผลผลิตของเกษตรกรที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดตราดคือของบริษัทสุขสมบูรณ์ น้ำมันปาล์มจำกัด ตั้งอยู่ที่บ้านสระใหญ่ หมู่ที่ 2 ตำบลนันทริย์ อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ซึ่งจุดรับซื้อ มีลักษณะเป็นลานเท โดยจะรวบรวมผลผลิต ไปส่งยังโรงงานที่ตั้งอยู่ในอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเกษตรกรจะเสียดำขนส่ง 30 สตางค์ต่อกิโลกรัม

4. โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด

4.1 รายละเอียดโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี พ.ศ. 2549

4.1.1 หลักการและเหตุผล

จังหวัดตราดได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ. 2548 - 2551 โดยมีเป้าประสงค์ให้ตราดเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ และผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกร ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการเกษตร จังหวัดได้เตรียมการแก้ไขปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำด้วยการเพิ่มมูลค่าของผลไม้ และเพิ่มพูนค่าการแปรรูปผลไม้ ตลอดจนของผลไม้ (supply) ด้วยการลดพื้นที่ปลูกผลไม้และปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จังหวัดได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนและแก้ไขปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำตามนโยบายของรัฐบาลในลักษณะของการบูรณาการ โครงการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรประชาชน และตัวแทนเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานจังหวัด บริษัทสุขสมบูรณ์ปาล์มน้ำมัน จำกัด สำนักงาน

รศ. ทราย ผู้ประสานงานเครือข่ายชุมชนคนตราด นักวิชาการ และผู้นำเกษตรกร เป็นต้น โดยมีสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานการบริหารจัดการ การเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานอื่น ๆ ของเจ้าภาพหลักและเจ้าภาพรองเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย และมีความชัดเจน จึงเห็นสมควรจัดทำโครงการขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของจังหวัดบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

4.1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อลดอุปทานของผลไม้ (supply) ด้วยการลดพื้นที่ปลูกไม้ผลและปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นทดแทน
- 2) เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ที่มีอนาคตให้แก่เกษตรกร
- 3) เพื่อสร้างแหล่งพลังงานและทดแทนการนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศให้เหลือน้อยที่สุด
- 4) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

4.1.3 เป้าหมาย

ลดพื้นที่ปลูกผลไม้และเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอเมืองตราด อำเภอบ่อไร่ และอำเภอเขาสมิง จำนวน 6,000 ไร่

4.1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์

ด้านการเกษตร (ลดอุปทานผลไม้ด้วยการปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทน)

4.1.5 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด

สร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตร

4.1.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2549 ไตรมาสที่ 1 ถึงไตรมาสที่ 4

4.1.7 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด เจ้าภาพหลัก

สำนักงานจังหวัดตราด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด อำเภอเมือง อำเภอบ่อไร่ อำเภอเขาสมิง เจ้าภาพรอง

4.1.8 วงเงินงบประมาณตามโครงการ

เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ในวงเงิน 10,000,000 บาท (สิบล้านบาทถ้วน)

4.1.9 รายละเอียดการดำเนินงาน

จังหวัดจะดำเนินการตามโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มในลักษณะของการบูรณาการ ดังนี้

1) กระบวนการในการดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมันแทนผลไม้ โดยจังหวัดจะคัดเลือกเกษตรกรที่จะจดทะเบียนยากจนและมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง จำนวนพื้นที่ตั้งแต่ 3-10 ไร่ ส่วนพื้นที่น้อยกว่า 3 ไร่ ให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ส่งเสริมและให้การสนับสนุน

(2) พื้นที่ดำเนินการส่งเสริมประกอบด้วย 3 อำเภอ รวมพื้นที่ 6,000 ไร่ ได้แก่ อำเภอเมือง จำนวน 2,000 ไร่ อำเภอบ่อไร่ จำนวน 2,000 ไร่ อำเภอเขาสมิง จำนวน 2,000 ไร่

(3) ลักษณะของการส่งเสริม ราชการส่งเสริมให้เป็นโครงการนำร่อง และจะจัดหาพันธุ์ปาล์มที่มีคุณภาพให้กับเกษตรกร โดยให้เกษตรกรจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการปรับปรุงพื้นที่การบำรุงรักษาและการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การบริหารจัดการ

(1) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรประชาชน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนเกษตรกร โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการและแผนงานในการปลูกปาล์มน้ำมันให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และเป็นองค์การหลักในการประสานงานการบูรณาการทุกภาคส่วน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และให้คำแนะนำ การดำเนินงาน การส่งเสริมการปลูกปาล์ม

(2) ให้มีการจ้างเหมาผู้บริหาร โครงการ (project manager) เพื่อทำหน้าที่ในการบริหาร โครงการ ตลอดจนการดำเนินงานอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มจังหวัดตราดมอบหมาย

(3) ให้จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ภาคสนามในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ่อไร่ และอำเภอเขาสมิง เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่

(4) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน โดยให้กลุ่มเกษตรกรรวมตัวกันลงหุ้นหมุนเวียน ในการดำเนินงานปลูกปาล์ม ได้แก่ ซื่อพันธุ์ ดำเนินการปลูกปาล์ม ใสบัญ คัดแต่งกิ่ง เก็บผลขายและอื่น ๆ

3) การตลาด

(1) จังหวัดตราด โดยคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มจะเป็นผู้ประสานและอำนวยความสะดวกประสานกับโรงงานนอกพื้นที่ เพื่อเข้ามารับซื้อผลผลิตของเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานในพื้นที่

(2) ระยะในการดำเนินงาน

ปีที่ 1 อบรมให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมของเกษตรกรเข้าสู่โครงการ

ระยะที่สอง 3-5 ปี เป็นการดำเนินงานตามโครงการ โดยจะมีการติดตามผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน

ระยะที่สาม 6-20 ปี เป็นต้นไป เป็นการขยายผลและเพิ่มผลผลิตศึกษาวิจัยปรับปรุงบำรุงพันธุ์

4.1.10 รายละเอียดการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายเงิน

1) งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้จ่ายวัสดุ

(1) การจ้างเหมาผู้บริหาร (project manager) 11 เดือน ๆ ละ 20,000 บาท เงิน 220,000 บาท และผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ (field man) จำนวน 3 คน ๆ ละ 10,000 บาท จำนวน 11 เดือน เงิน 330,000 บาท รวมเป็นเงิน 550,000 บาท สำนักงานจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ

(2) ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการ จำนวนเงิน 1,330,000 บาท

ก. ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการระดับจังหวัด จำนวนเงิน 520,000 บาท สำนักงานจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ

ข. ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการในระดับอำเภอ จำนวนเงิน 1,500,000 บาท อำเภอเมือง อำเภอบ่อไร่ และอำเภอเขาสมิงเป็นผู้รับผิดชอบ

ค. ค่าจ้างเหมาขนย้ายพันธุ์ปาล์ม ไปสู่ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน 660,000 บาท

ง. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเกษตรกรและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ งบประมาณ จำนวน 200,000 บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ

2) ค่าวัสดุการเกษตร (พันธุ์ปาล์ม) จำนวน 132,000 ต้น วงเงิน 7,920,000 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ

4.2 การดำเนินการโครงการ

จังหวัดตราด ได้ดำเนินการ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 โดยมี การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ตามคำสั่งจังหวัดตราดที่ 1246 / 2548 ลงวันที่ 20 กันยายน 2548 เพื่อให้โครงการดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร ซึ่งคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนงานโครงการในการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.ตร.) และความต้องการของประชาชน

2. เป็นองค์กรหลักในการประสานงาน และบูรณาการความร่วมมือ/ ทรัพยากร จากทุกภาคส่วนในการผลักดันการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานระดับพื้นที่เพื่อดำเนินการด้านต่างๆ

4. แก้ไขปัญหาอุปสรรคและให้คำแนะนำในการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด

ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ได้กำหนดหลักเกณฑ์ การส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยมีหลักเกณฑ์ ตามรายละเอียดหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปลูก ปาล์มน้ำมัน (โครงการนำร่อง) ประจำปีงบประมาณ 2549 ดังนี้

1. เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ชาติ ต้องการให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเข้าสู่ทุน ที่ทำกิน และได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกร ซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดในการสร้างมูลค่าในสินค้าเกษตรและยุทธศาสตร์ของจังหวัด ในการลดอุปทานของผลไม้ด้วยการปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทน

2. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จังหวัดได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อ ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด (โครงการนำร่อง) ในวงเงิน 10 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดพื้นที่การปลูกผลไม้และให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ทดแทน โดยจังหวัดมอบให้สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

3. กลุ่มเป้าหมาย จังหวัดจะทำการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรคนจนที่ขึ้นทะเบียน ยากจนไว้กับทางราชการ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องมีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ไร่

และไม่เกิน 10 ไร่ เข้าร่วมโครงการ สำหรับเกษตรกรรายใดที่ไม่อยู่ในเงื่อนไข หรือมีพื้นที่น้อยกว่า 3 ไร่ จังหวัดจะขอความร่วมมือ อบต. ให้จัดทำโครงการเสริมให้กับเกษตรกรดังกล่าว

4. พื้นที่ดำเนินการ จังหวัดได้คัดเลือกพื้นที่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ่อไร่ และอำเภอเขาสงขำ อำเภอละ 2,000 ไร่ และแต่ละอำเภอต้องมีเกษตรกรรวมกลุ่มกัน โดยมีพื้นที่ปลูกปาล์มเป็นกลุ่ม ๆ และแต่ละกลุ่มต้องไม่น้อยกว่า 200 ไร่ และเป็น โครงการนำร่อง

5. การให้ความช่วยเหลือ โดยภาคราชการจะให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และจะติดตามผลความก้าวหน้าในการปลูกปาล์มน้ำมันตลอดโครงการ ตั้งแต่ระยะแรกปีที่ 1 การเตรียมตัวเข้าโครงการจะดำเนินการอบรมให้ความรู้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมดิน การเพาะปลูก การให้น้ำ การให้ปุ๋ย การดูแลรักษา และการอื่น ๆ ที่จำเป็น ในระยะที่ 2 จะติดตามประเมินผลการเพาะปลูกจนกว่าปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิต ในระยะที่ 3 ให้ความรู้ทางด้านการเพิ่มผลผลิต การขยายผล การปรับปรุง-บำรุงพันธุ์ และการปลูกพืชทดแทน ตลอดจนการจำหน่าย

6. การเตรียมให้เกษตรกรเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน โดยให้กลุ่มเกษตรกรรวมกลุ่มกัน เพื่อประกอบอาชีพแก้ปัญหาและบริหารจัดการด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน จังหวัดจะเข้าไปให้การช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริม โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด เพื่อทำหน้าที่ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย และจะแต่งตั้งผู้บริหาร โครงการเพื่อทำหน้าที่ในการบริหาร โครงการให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่จังหวัดได้วางไว้ รวมทั้งจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ภาคสนามในแต่ละอำเภอเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการว่ามีความก้าวหน้า หรือมีปัญหาอุปสรรคประการใด

7. การตลาด ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องเตรียมการไว้ให้พร้อม โดยในขณะนี้ตลาดรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันแล้ว โดยมีโรงงานตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และในปัจจุบันบริษัทสุขสมบูรณ์ปาล์มน้ำมัน จำกัด ได้เข้ามาจัดตั้งโรงงานปาล์มน้ำมันที่อำเภอบ่อไร่ โดยกำหนดจะตั้งโรงงานให้แล้วเสร็จในปี 2549-2550 จึงมีตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการขนส่งออกนอกจังหวัด

หากพิจารณาเป็นแต่ละกิจกรรมแล้ว โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มจังหวัดตราด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จะประกอบด้วย 7 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือมีผลต่อเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย

1. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. การประชาสัมพันธ์โครงการ
3. การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี
4. การสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน

5. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม

6. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม

7. การสนับสนุนเงินทุน

นอกจากนี้ยังมีอีก 1 กิจกรรม ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดตราดคือกิจกรรมการติดตามและประเมินผล โครงการ ซึ่งมีการดำเนินการร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอทั้ง 3 อำเภอ รวมทั้งสำนักงานจังหวัดตราด โดยมีรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมดังนี้

4.2.1 กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

จังหวัดตราด โดยคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ได้มีประกาศจังหวัดตราดเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ลงวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ได้ออกหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ดังนี้

1) หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร

(1) จังหวัดได้คัดเลือกพื้นที่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอ เขาสมิง และอำเภอบ่อไร่

(2) จังหวัดจะทำการคัดเลือกเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรคนจนที่ขึ้นทะเบียนยากจนไว้กับทางราชการ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องมีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน ไม่น้อยกว่า 3 ไร่ และไม่เกิน 10 ไร่ สำหรับเกษตรกรรายใดที่มีพื้นที่น้อยกว่า 3 ไร่ จังหวัดจะขอความร่วมมือ อบต. ให้จัดทำโครงการส่งเสริมให้กับเกษตรกรดังกล่าว (สำหรับรายที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนยากจนไว้ จะพิจารณาเป็นลำดับต่อมา)

2) หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

(1) ภาคราชการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ เช่น การปลูก การดูแลรักษา การตลาด และการฝึกอบรม โดยได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน

(2) ภาคราชการจะให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเฉพาะต้นพันธุ์ปาล์ม น้ำมัน

(3) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถขอกู้เงิน ดอกเบี้ยต่ำ จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือธนาคารออมสิน เพื่อการปลูกปาล์มน้ำมันและปลูกพืชแซมในระหว่างที่ยังไม่ได้ผลผลิต

3) การมีส่วนร่วมเมื่อเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้มีการออมเงิน เป็นจำนวน ไร่ละ 50 บาทต่อปี เป็นระยะเวลา 4 ปี เพื่อดำเนินกิจกรรมในรูปวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์

4.2.2 กิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการ

ตามแผนการดำเนินการ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 คณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ได้มอบหมายให้นายอำเภอและ เกษตรอำเภอ ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ โดยทางอำเภอได้ ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยมอบให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวให้ ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลโครงการผ่านการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน ในส่วน สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่โครงการทั้ง 3 อำเภอ ได้ดำเนินการออกประชุมชี้แจงให้เกษตรกรใน พื้นที่รับผิดชอบรับทราบพร้อมรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้สำนักงานจังหวัด ตราดและสำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ได้จัดทำเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ แผ่นโปสเตอร์ และ สปอร์ต โฆษณาทางสถานีวิทยุเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลอย่าง ทัวถึง

4.2.3 กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ตามรายละเอียดการดำเนินการและแผนการใช้จ่ายเงิน โครงการส่งเสริมการ ปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราดเป็นหน่วยงานที่ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ระหว่างวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549 – 15 กุมภาพันธ์ 2549 จำนวน 7 รุ่น รุ่นละ 1 วัน ระหว่างเวลา 09.00 – 15.30 น. สถานที่ฝึกอบรมคือ บริษัทสุขสมบูรณ์น้ำมันปาล์ม จำกัด ตำบลนนทรีย์ อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

โดยหลักสูตรการฝึกอบรมประกอบด้วยเนื้อหาวิชาการด้านเทคโนโลยีการ ผลิตปาล์มน้ำมัน การลงแปลงเพื่อคูการสาธิต การปักแนวและการปลูก การชี้แจงเรื่องการเงินจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดตราด และ ธนาคารออมสิน สาขาตราด การ จัดตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน และการกำหนดวันรับคืนพันธุ์ปาล์มน้ำมัน

4.2.4 กิจกรรมการสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน

จังหวัดตราด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ได้ดำเนินการจัดซื้อต้นพันธุ์ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 132,000 ต้น เพื่อใช้ในโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอ เมือง อำเภอเขาสมิง และอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด โดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้ ชนะการประมูลคือคณะบุคคลสวนเพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันสุขสมบูรณ์ (บ่อไร่) ซึ่งมีรายละเอียดตาม รายละเอียดประกอบการจัดซื้อคืนกล้าพันธุ์ปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

คุณลักษณะของต้นกล้าปาล์มน้ำมันพันธุ์ดี

1. เป็นต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่ได้จากการเพาะเมล็ดพันธุ์เทนเอร์รา (Tenera) ซึ่งเป็นพันธุ์ถูกผสมชั่วที่ 1 จากต้นแม่พันธุ์ดูรา (Dura) กับต้นพ่อพันธุ์พิสิเฟอรา (Pisifera)

2. ต้นกล้ามีอายุ 8-14 เดือน สภาพต้นกล้าแข็งแรง ไม่มีลักษณะผิดปกติ รวมทั้งไม่มีโรคและแมลงทำลายในลักษณะที่จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของลำต้น ทั้งนี้ลำต้นมีความสูงวัดจากโคนต้นระดับผิววัสดุเพาะชำถึงปลายยอดไม่ต่ำกว่า 80 ซม. มีใบรูปขนนกอย่างน้อย 8 ใบ

3. ต้นกล้าปลูกเพาะชำในภาชนะที่เป็นถุงพลาสติกสีดำ เจาะรูระบายน้ำขนาด 0.5 ซม. ถุงพลาสติกสีดำมีขนาดไม่น้อยกว่า 13X15 นิ้ว (กว้างXยาว) และหนาไม่น้อยกว่า 0.015 ซม. ถุงในลักษณะไม่ฉีกขาดมีคุณสมบัติเป็นวัสดุเพาะชำและมีระดับดินอยู่ต่ำกว่าปากถุงไม่เกิน 1 นิ้ว

คุณสมบัติผู้ขายและรายละเอียดหลักฐาน

ผู้ขายต้องเป็นผู้เพาะต้นกล้าปล้ำมน้ำมัน โดยการนำเข้าเมล็ดพันธุ์เพื่อการผลิตจากต่างประเทศ หรือได้จากบริษัทผู้ผลิตภายในประเทศ โดยต้องมีหลักฐานการผลิตและนำเข้าเมล็ดพันธุ์และรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาพถ่ายแสดงสถานที่ตั้งและแปลงเพาะชำ
2. สำเนาหนังสือรับรองการนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปล้ำมน้ำมัน
3. หนังสือรับรองการนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปล้ำมน้ำมันและหนังสือรับรองว่าปลอดเชื้อจากต้นทาง (Phytosanitary) (กรณีนำเข้าจากต่างประเทศ)
4. เป็นแปลงเพาะที่ผ่านการยื่นจดทะเบียนแปลงเพาะ จากกรมวิชาการเกษตร ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518
5. ผู้ขายต้องเป็นผู้ดำเนินการส่งมอบต้นกล้าถึงปลายทาง ณ แปลงของเกษตรกรหรือสถานที่นัดหมายที่สำนักงานเกษตรจังหวัดคราดกำหนด
6. ต้องยินยอมให้เจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจสอบแปลงผลิตพันธุ์ปล้ำมน้ำมันเพื่อตรวจสอบว่าต้นกล้ามีพอสำหรับการส่งมอบ ณ วันทำสัญญา

อนึ่ง กรณีที่แปลงเพาะชำของผู้เสนอราคาอยู่ในพื้นที่ที่เกษตรกรสะดวกจะรับต้นกล้าที่แปลงเพาะชำโดยตรง จังหวัดอนุโลมให้ทำการส่งมอบต้นกล้า ณ แปลงเพาะชำของผู้ขายได้ตามความต้องการของเกษตรกร

การตรวจรับและการส่งมอบต้นกล้า

1. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะทำการตรวจรับต้นกล้า หลังจากทีคณะกรรมการได้ทำการตรวจรับต้นกล้าที่ถูกต้องไว้แล้ว ให้ผู้ขายจัดส่งต้นกล้าที่รับมอบไว้ดังกล่าวไปยังจุดรับมอบปลายทางตามที่จังหวัดกำหนด หลังลงนามในสัญญา โดยค่าใช้จ่ายในการขนส่งทั้งหมดเป็นของผู้ขาย

2. ผู้ขายจะต้องรับรองคุณภาพ และปริมาณของด้นกล้า ที่คณะกรรมการได้ทำการตรวจรับไว้แล้วจนถึงจุดส่งมอบปลายทาง และภายในระยะเวลาดังกล่าว หากพบว่าด้นกล้าเกิดการบอบช้ำจนไม่สามารถนำไปเพาะปลูกให้เจริญเติบโต หรือเกิดการสูญหาย ผู้ขายจะต้องขนด้นกล้ากลับและนำด้นกล้าที่มีคุณสมบัติถูกต้องไปเปลี่ยน หรือจัดส่งเพิ่มเติมให้ครบถ้วนทันที ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการตรวจรับกำหนด โดยค่าใช้จ่ายอื่นจะพึงมีเกิดขึ้น เนื่องจากสาเหตุข้างต้นทั้งหมดเป็นของผู้ขาย

3. ในกรณีที่ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบด้นกล้าได้ครบถ้วนตามกำหนดวันในสัญญา เป็นผลให้เกษตรกรไม่ได้รับด้นกล้าตามกำหนดวันนัดหมายหรือได้รับ ไม่ครบจำนวน กรณีดังกล่าวนี้นอกจากผู้ขายจะต้องรับผิดชอบค่าปรับตามสัญญาแล้ว ผู้ขายยอมจ่ายเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะตามที่จ่ายจริงให้แก่เกษตรกรกรณีข้างต้นทุกราย

4. ในระหว่างสัญญา ผู้ขายยอมปฏิบัติตามเอกสารสั่งการภายใต้เงื่อนไขของสัญญาของผู้ซื้อเกี่ยวกับการผลิต การส่งมอบ และการรายงานข้อมูลให้ผู้ซื้อทราบในทุกเรื่องทุกกรณี และถือว่าเอกสารสั่งการของผู้ซื้อเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

5. จังหวัดสงวนสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงรายการจัดซื้อ สถานที่จัดส่ง หรือลดจำนวนการจัดซื้อ หากปัญหาอุปสรรค หรือเป็นความจำเป็นของส่วนราชการ โดยผู้ขายไม่มีสิทธิ์เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น

6. ผู้ขายจะต้องรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันจากเกษตรกรผู้ร่วมโครงการที่ได้รับด้นกล้าพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากผู้ขายตามรายชื่อที่ผู้ซื้อมอบให้ผู้ขายในเวลาภายหลังการส่งมอบด้นกล้าแล้วเสร็จเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยผู้ขายจะต้องรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันในราคาไม่ต่ำกว่าราคาที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศ ซึ่งผู้ขายจะต้องมีจุดรับซื้อไว้อย่างน้อย 1 จุด ตั้งอยู่ ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อเกษตรกรจะได้เดินทางไปขายผลผลิตเหล่านั้นได้

การเบิกจ่ายเงิน

จังหวัดจะเบิกจ่ายเงินให้ผู้ขายเมื่อได้รับหลักฐานการตรวจรับด้นกล้าปาล์มน้ำมันครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนดในสัญญา ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ทำการตรวจรับไว้เป็นการถูกต้องแล้ว

4.2.5 กิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม

ตามรายละเอียดการดำเนินการและแผนการใช้จ่ายเงิน โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ได้ดำเนินการจ้างเหมาผู้บริหาร (project manager) จำนวน 1 คนและผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ (field man) จำนวน 3 คน โดยมีสำนักงานจังหวัดตราดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งตามสัญญาจ้างงาน ได้กำหนดหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ (field man) ไว้ดังนี้

หน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ (field man) ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มจังหวัดตราด ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของโครงการ
2. ทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์เพื่อให้โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มของจังหวัดตราดบรรลุเป้าหมายในระดับสูงสุด
3. บันทึกข้อมูลและติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย จากผู้จัดการ โครงการ (project manager)
4. เข้าร่วมรับฟัง รับทราบ ปัญหาอุปสรรค และการอื่นใดของเกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อรายงานให้ผู้จัดการโครงการ (project manager) นายอำเภอ และ/หรือ คณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มในระดับอำเภอทราบ
5. ดำเนินการอื่นใดตามที่ผู้จัดการ โครงการ (project manager) มอบหมายในทางการข้างให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดประโยชน์ต่อโครงการ
6. การดำเนินการอื่นใดนอกกรอบอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หากมีความเสียหายเกิดขึ้นจะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวทั้งในทางแพ่งและอาญา

4.2.6 กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่ม

ตามรายละเอียดหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน(โครงการนำร่อง) ประจำปีงบประมาณ 2549 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้เกษตรกรเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน โดยให้กลุ่มเกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพ แก้ไขปัญหาและบริหารจัดการด้วยตนเอง ซึ่งโครงการได้ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยผลการดำเนินงานจนถึงปัจจุบันมีกลุ่มจำนวน 18 กลุ่ม ใน 3 อำเภอ จำนวน 7 กลุ่ม อำเภอเขาสมิง จำนวน 6 กลุ่ม และอำเภอบ่อไร่จำนวน 5 กลุ่ม

จากการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ที่ประชุมมีมติให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมร่วมกับโครงการ โดยสรุปได้ 4 ข้อดังนี้

1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการออม ไร่ละ 50 บาท โดยจะจัดเก็บเมื่อผลผลิตออกสู่ตลาดคือปีที่ 4 ของการปลูกปาล์มน้ำมัน
2. เงินที่เก็บจากเกษตรกรนั้น จะให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดตราด เป็นผู้เก็บรวบรวม
3. เก็บเงินไว้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดตราด เพื่อเป็นเงินทุนแก่กลุ่มเกษตรกร โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด

4. ควรจัดองค์กรเป็นกลุ่มเกษตรกร โครงการฯ

4.2.6 กิจกรรมการสนับสนุนเงินทุน

จากการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ครั้งที่ 2/2548 เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 และครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ที่ประชุมมีมติ ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดตราด เป็นเจ้าภาพหลักในการให้กู้เงินแก่เกษตรกร โดยใช้หลักเกณฑ์การกู้เงินของ ธกส. คือ ใช้ที่ดินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือหากไม่มีที่ดินหรือหลักทรัพย์ ใช้หลักคือหาคนค้ำประกันในกลุ่มอย่างน้อย 5 คนขึ้นไปและร่วมกันรับผิดชอบ โดยทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดตราดจะดูแลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเป็นพิเศษ และหากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดตราด ไม่สามารถให้กู้ได้ ธนาคารออมสิน สาขาตราดจะให้การช่วยเหลือในลำดับต่อไปในวงเงินรายละไม่เกิน 30,000 บาท ส่งชำระคืนเป็นรายเดือน แต่จะต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันระดับอำเภอ

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยต่าง ๆ มีผลการวิจัยดังนี้

5.1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานจังหวัดตราด (2549 : 6 -12) ได้ดำเนินการประเมินประสิทธิผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 พบว่าส่วนมากมีประชาชนเข้าร่วมปลูกปาล์มเป็นผู้ชาย โดยมีอายุระหว่าง 40-49 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา ส่วนน้อยไม่ได้รับการศึกษา เกือบทั้งหมดมีอาชีพการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มไม่ได้จดทะเบียนยากจน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มส่วนมากมีพื้นที่ที่สามารถปลูกปาล์มได้ 3 – 10 ไร่

สุรัช มีทอง (2545 : 49) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพ เกษตรกรหวังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในจังหวัดอ่างทอง พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีอายุเฉลี่ย 55.02 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.10 คน จำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.5 คน เกษตรกรประมาณสองใน

สามมีอาชีพหลักคือ การทำนา มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 18.28 ไร่และมีรายได้ทั้งหมดในปี 2545 เฉลี่ย 109,577.17 บาท

ศิระยา กริพัฒน์ (2546 : 70) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตผักปลอดสารพิษของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนเลข จังหวัดเลย พบว่า เกษตรกรที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 43 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวนร้อยละ 80.3 มีประสบการณ์ในการปลูกผักเฉลี่ย 19 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 3,395.74 บาท มีหนี้สินทั้งหมดเฉลี่ย 34,172.82 บาท ซึ่งเกษตรกรมีหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรมากที่สุด เกษตรกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตผักปลอดสารพิษจากสมาชิกภายในครอบครัว/ญาติ

นักรบ อาศยากุล (2547: 57) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนสวนปาล์มน้ำมัน จังหวัดชลบุรี พบว่า เกษตรกรตัวอย่างผู้ลงทุนปลูกปาล์มน้ำมันมีหัวหน้าครอบครัวเป็นเพศชาย เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจะมีอายุโดยเฉลี่ยทั้งหมด 44.86 ปี ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี ในด้านการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีเกษตรกรส่วนน้อยที่ไม่ได้เรียน สำหรับประสบการณ์ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันโดยเฉลี่ยแล้ว 10.13 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมันน้อยกว่า 6 ปี

ในเรื่องของจำนวนสมาชิกและแรงงานที่ทำการเกษตร พบว่า มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5.16 คนต่อครัวเรือน ครอบครัวของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครัวเรือนละ 4-5 คน ในด้านแรงงานในการทำสวนปาล์มน้ำมันนั้น จะมีสมาชิกในครัวเรือนเกือบครึ่งหนึ่งที่ช่วยทำงานอย่างเต็มที่

รุ่งกานต์ ไชยธ้อย (2548 : 90) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนเกษตรกรข้าวในจังหวัดอุดรธานี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 48.6 ปี ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นพ่อบ้านแต่ไม่เป็นผู้นำในชุมชน มากกว่าสามในสี่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน มีจำนวนแรงงานเกษตรเต็มเวลาเฉลี่ย 2.7 คน ส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักคือ ทำนา เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 19.2 ไร่ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเป็นของตนเองทั้งหมด เกษตรกรมีพื้นที่ทำนาทั้งหมดเฉลี่ย 16.8 ไร่ ส่วนใหญ่ ทำนาค่า เกือบทั้งหมด มีการใช้ปุ๋ยในนาข้าว ส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป เกินครึ่งหนึ่งเกษตรกรใช้ปุ๋ยมากกว่า 1 ชนิดสลับกัน และส่วนใหญ่มีการสำรวจแปลงนาเป็นบางครั้ง เกษตรกรมากกว่าสองในสาม ไม่ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว และเกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อยมีแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นแรงงานในครอบครัวทั้งหมด

5.2 ความคิดเห็นของเกษตรกร

สำนักงานจังหวัดตราด (2549 : 6 -12) ได้ดำเนินการประเมินประสิทธิผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 พบว่าเกษตรกรผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เคยได้รับทราบหรือได้ยินชื่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม ส่วนมากได้ยินจากส่วนราชการ และส่วนน้อยได้ยินจากบริษัทเอกชน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกปาล์ม หลังจากเข้ารับการอบรมแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าได้รับประโยชน์มาก และมีเกษตรกรส่วนน้อยคิดว่าไม่มีประโยชน์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มเกือบทั้งหมดได้รับพันธุ์ปาล์มจากส่วนราชการจังหวัดตราด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดแจกให้ เกษตรกรที่ปลูกปาล์มในปีนี้มีมากกว่าสองในสามคิดว่าจะขยายพื้นที่ปลูกปาล์มเพิ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่ที่คิดจะขยายพื้นที่ปลูกปาล์มเพิ่มขึ้นเพราะมีที่ดินว่าง

สมเกียรติ ชันบุญใส (2544 : 98) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินงาน โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : ศึกษากรณีป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพันคอน – ปะโค พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ กลุ่มผู้ใหญ่ วัยรุ่น และเด็ก ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากว่าการมีโครงการฯ จะช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และทำให้ทางราชการเข้ามาพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานให้มีสภาพดีขึ้น แต่มีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องของผลกระทบต่อชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งเด็กมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ใหญ่และวัยรุ่น โดยกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มวัยรุ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงการฯ จะไม่ก่อผลกระทบต่อชุมชนในประเด็นหลักทางสังคมและวัฒนธรรมทั้งทางบวกและทางลบ โดยกลุ่มเด็กกลับมีความคิดเห็นแตกต่างออกไปจากกลุ่มผู้ใหญ่และวัยรุ่น ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก ว่าโครงการฯ จะก่อผลดีต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนทั้งในด้านการฟื้นฟูสภาพป่าให้ดีขึ้น ทำให้เกิดความร่วมมือในการดูแลรักษาและก่อความร่วมมือร่วมใจในการรักษาสภาพแวดล้อม

สุรัช มีทอง (2545 : 49) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ปี 2545 ในจังหวัดอ่างทอง พบว่าในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยมากต่อการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูฯ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ 1) ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในโครงการฟื้นฟู 2) ด้านการได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 3) ด้านการจัดทำแบบบันทึกข้อตกลงยืนยันความจำนงขอรับบริการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร และเกษตรกรเห็นด้วยมาก 4 ด้าน เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ 1)

ด้านการปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูอาชีพ 2) ด้านความสามารถในการชำระหนี้ 3) ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในโครงการฟื้นฟู และ 4) ด้านการจัดทำบัญชีฟาร์ม

ประเวช ถ้ำเลิศ (2545 : 52) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่เกษตรกรมีต่อ โครงการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ ปี 2541 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการว่าเป็นโครงการที่ดี ช่วยเหลือเกษตรกรในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ชนิดของเมล็ดพันธุ์ผักมากไป ปริมาณเมล็ดพันธุ์ผักแต่ละชนิดมีความเหมาะสมดี ส่วนคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ผัก ลักษณะภายนอกมีความสมบูรณ์ดี การจัดซื้อมีราคาแพงไม่โปร่งใส ไม่ควรจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ผักจากต่างประเทศ

นุชจรี ดังคะฮารี (2546 : 64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรเห็ดครบวงจรของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนยศไรศ จังหวัดยศไรศ พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรเห็ดครบวงจร ในเรื่อง เนื้อหาวิชาการ วิทยากร ความน่าสนใจ และควมมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก พิจารณาเฉพาะด้านพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาการ วิทยากรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความน่าสนใจ เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านควมมีประโยชน์นั้นเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของเกษตรกรมีความแตกต่างกันรายด้าน พบว่า

ในด้านเนื้อหาทางวิชาการ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นจากการบรรยายของวิทยากรในห้องเรียน มีความรู้เพิ่มขึ้นจากการฝึกปฏิบัติจริงในระหว่างการฝึกอบรม ผลงานที่ได้จากการฝึกปฏิบัติจริงเป็นที่น่าพอใจหลักสูตรนำไปประกอบเป็นอาชีพได้ และหลักสูตรมีความทันสมัย

ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อวิทยากร พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่วิทยากรทุกคน ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม วิทยากรที่คุมฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพมีความรู้/ประสบการณ์เป็นอย่างดี วิทยากรบรรยายมีความรู้/ประสบการณ์ วิทยากรทุกคนมีความน่าเชื่อถือและวิทยากรทุกคนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรในด้านความน่าสนใจ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การหอดเชื้อเห็ดลงถุงก้อนเชื้อ การทำหัวเชื้อขั้นที่ 1 และ 2 การแปรรูปเห็ด สถานการณ์การผลิตเห็ด และการศึกษาดูงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อหลักสูตรในด้านควมมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก ได้แก่สถานการณ์การผลิตเห็ด การแปรรูปเห็ด การทำหัวเชื้อขั้นที่ 1 และ 2 การฝึกปฏิบัติการแปรรูป การศึกษาดูงาน และการหอดเชื้อเห็ดลงถุงก้อนเชื้อ

ปีทมา เจริญเมือง (2546 : 72) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในด้านการจัดการในการฝึกอบรม ได้แก่ เรื่องอาหารว่างและเครื่องดื่ม ความน่าสนใจของโครงการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม ห้องฝึกอบรมและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมและบรรยากาศในห้องฝึกอบรม เกษตรกรมีความคิดเห็นด้านเนื้อหาหลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นจากการบรรยายของวิทยากรในห้องเรียน หลักสูตรนำไปประกอบเป็นอาชีพเสริมได้ ผลงานที่ได้จากการฝึกปฏิบัติจริงเป็นที่น่าพอใจและหลักสูตรนำไปปฏิบัติได้จริง เกษตรกรมีความคิดเห็นด้านวิทยากรอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ วิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม วิทยากรทุกคนมีความน่าเชื่อถือ วิทยากรที่คุมฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพมีความรู้/ประสบการณ์เป็นอย่างดี เกษตรกรมีความคิดเห็นด้านการยอมรับความรู้และประสบการณ์อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ความรู้เบื้องต้น การเตรียมการเลี้ยงไหม ชีวิตวิทยาไหม ไข่ไหมและพันธุ์ไหม การเลี้ยงไหมแรกฟัก การวางแผนการปลูกหม่อนและการเตรียมพื้นที่ การเลี้ยงไหมวัยอ่อน และ โรค แมลงศัตรูไหม และการป้องกันกำจัด

นุวัตร พวงเรือน (2547: 47) ได้ประเมินผลโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ในจังหวัดพิจิตร ปี 2547 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า เกษตรกรเห็นด้วยระดับมากที่สุดในการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความเห็นระดับมากที่สุด ในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในโครงการฟื้นฟูอาชีพฯ จำนวน 1 ครั้ง นับว่าเหมาะสมดี การเสริมสร้างความรู้ด้วยการฝึกอบรมและศึกษาดูงานก่อนดำเนินการผลิตเป็นสิ่งจำเป็น และการเข้าร่วมโครงการฯ ช่วยให้มีความรู้ทักษะการผลิต เกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก ในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพฯ โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า โครงการฯนี้มีประโยชน์ควรขยายเวลาการพักชำระหนี้ออกไปอีก เพราะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหนี้ให้เกษตรกรไม่ต้องชำระดอกเบี้ย ธ.ก.ส. ทำให้มีเงินออมและเงินลงทุน เกษตรกรเห็นด้วยระดับน้อย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำบัญชีฟาร์ม 2) ด้านการออมเงิน 3) ด้านความสามารถในการชำระหนี้

5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สำนักงานจังหวัดตราด (2549 : 6 -12) ได้ดำเนินการประเมินประสิทธิผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 พบว่ามีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรดำเนินโครงการต่อไป เนื่องจากเป็นโครงการต่อเนื่อง การปลูกปาล์ม ต้องใช้ระยะเวลาถึง 3 ปี ที่จะให้ผลผลิตปาล์มและมีจุดคุ้มทุนต้องใช้ระยะเวลา 9 ปี
- 2) ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการปลูกปาล์มให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ต้องประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนปัจจัยการผลิต การปลูกปาล์มต้องมีปัจจัยการผลิต ที่ประกอบด้วย ดิน ปุ๋ย น้ำ สภาพอากาศ และปริมาณน้ำฝน พันธุ์ปาล์ม เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรสามารถดำเนินการปลูกปาล์ม ได้สำเร็จและได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 3) ควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มทุก 3 เดือน เพื่อทราบผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มเพื่อทดแทน พลังงานให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้เข้าใจอย่างจริงจัง
- 2) การคัดเลือกบุคลากรระดับปฏิบัติในพื้นที่เข้ารับการอบรมให้มีความรู้และ เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปลูกปาล์มให้มีความรู้ความชำนาญ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องปาล์ม
- 3) ควรมีการเก็บตัวอย่างดินที่ปลูกปาล์มที่จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เปรียบเทียบกับดินของจังหวัดตราดในพื้นที่ที่มีการปลูกปาล์มมาเปรียบเทียบกัน ทดสอบค่าของดิน มีความเป็นกรดเป็นด่างใกล้เคียงกันหรือไม่ และถ้าขาดธาตุอาหารควรเพิ่มธาตุอาหารประเภทใด ลงทุนเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนเท่าใดต่อไร่ เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบและเข้าใจ ส่วนราชการสามารถ สนับสนุนในงบประมาณอะไรได้บ้าง และเกษตรกรต้องลงทุนเองอะไรบ้าง
- 4) เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติที่รับผิดชอบโครงการ ควรมีความสม่ำเสมอในการ ติดตามผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบ และแก้ไขปัญหาคากรณีที่ประชาชนเข้าร่วม โครงการ แล้วไม่ประสบผลสำเร็จ

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมสามารถนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์เพื่อทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม น้ำมันจังหวัดตราดปี 2549 ได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม มีตัวแปรที่ศึกษา

ประกอบด้วย

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา

- อาชีพที่สร้างรายได้หลัก
- จำนวนแรงงานในครัวเรือน
- ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร
- การรับทราบข้อมูลโครงการ
- รายละเอียดการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน
จังหวัดตราด ปี 2549 มี 7 กิจกรรมที่ได้ดำเนินการภายใต้โครงการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการ
3. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี
4. กิจกรรมการสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน
5. กิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม
6. กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่ม
7. กิจกรรมการสนับสนุนแหล่งเงินทุน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน
จังหวัดตราด ปี 2549 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่งศึกษาผลการดำเนินการในส่วนที่
เป็นกิจกรรมของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูก
ปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิง และอำเภอ
บ่อไร่ ประชากรทั้งหมด จำนวน 654 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane (1973: 725-727)
ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น

โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ที่ระดับ 0.05

$$n = \frac{654}{1 + 654(0.05)^2} = 248 \text{ คน}$$

ดังนั้น จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 37.92 ของ
ประชากรทั้งหมด

1.2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified
random sampling) โดยแบ่งประชากรตามอำเภอแล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทุกอำเภอ
ตามสัดส่วนร้อยละ 37.92 ของประชากรในแต่ละอำเภอ

แล้วจับฉลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 248 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอเมืองตราด	219	83
อำเภอเขาสมิง	202	77
อำเภอปอไร่	233	88
รวม	654	248

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีคำถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์และปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการ ในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อมูลจากการดำเนินการของสำนักงานเกษตรจังหวัดตราดที่ได้ดำเนินการ ข้อมูลของส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ โครงการ รวมทั้งข้อมูลจากประสบการณ์ที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการกับทางสำนักงานจังหวัดตราดเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ แล้วจึงกำหนดตัวแปรเหล่านั้นมาสร้างเป็นข้อคำถาม ประกอบด้วยคำถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิดเพื่อรับทราบสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยคำถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพที่สร้างรายได้หลัก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ที่ทำเกษตร การรับทราบข้อมูลโครงการ จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ลักษณะการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ลักษณะการปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวนปาล์มน้ำมันที่ได้รับและเสียหาย การตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม การเป็นสมาชิกของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน การรับรู้เรื่องแหล่งเงินทุน การกู้เงินจากแหล่งเงินทุนของโครงการ และจำนวนเงินที่กู้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกร ในเรื่องการคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนด้านพันธุ์ปาล์มน้ำมัน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม การส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการสนับสนุนแหล่งเงินทุน โดยกำหนดระดับความเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 ประกอบด้วย คำถามปลายเปิด โดยให้เกษตรกรเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม การส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการสนับสนุนแหล่งเงินทุน

2.2 การปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ หลังจากสร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วทั้งหมด มาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อถือได้ ของแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่า Cronbach alpha ได้ค่าความเชื่อถือได้ของประเด็นความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฯ เท่ากับ 0.9605 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้ จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างใน 3 อำเภอ จำนวน 248 คน ในระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2551 ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดหมวดหมู่
ลงรหัส เพื่อประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีการ
วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่
ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัด
ตราด ปี 2549 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการจัดช่วงค่าเฉลี่ย
เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	ความหมาย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	ความหมาย	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	ความหมาย	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	ความหมาย	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	ความหมาย	เห็นด้วยมากที่สุด

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัด
ตราด ปี 2549 วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 จำนวน 248 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูก ปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพที่ สร้างรายได้หลัก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำ การเกษตร ขนาดพื้นที่ที่ทำเกษตร การรับทราบข้อมูลโครงการ จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วม โครงการ ลักษณะการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ลักษณะการปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวนปาล์มน้ำมันที่ได้รับและ เสียหาย การตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม การเป็นสมาชิกของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์ม น้ำมัน การรับรู้เรื่องแหล่งเงินทุน การกู้เงินจากแหล่งเงินทุนของโครงการ และจำนวนเงินที่กู้ ผลการ วิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

n = 248			
	สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	173	69.76
	หญิง	75	30.24
อายุ (ปี)	26 - 35	26	10.48
	36 - 45	65	26.21
	46 - 55	69	27.82
	56 - 65	73	29.44
	มากกว่าหรือเท่ากับ 66	15	6.05
	ค่าต่ำสุด = 28 ค่าสูงสุด = 72		
	$\bar{X} = 48.56$ S.D. = 10.73		
ระดับการศึกษา	ไม่ได้รับการศึกษา	3	1.21
	ประถมศึกษา	141	56.85
	มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	45	18.15
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	47	18.95
	ปวศ. หรืออนุปริญญา	5	2.02
	ปริญญาตรี	7	2.82

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม
น้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ปรากฏผลดังนี้

เพศ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าสองในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 69.76) เป็น
เพศชาย รองลงมา (ร้อยละ 30.24) เป็นเพศหญิง

อายุ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวนมากที่สุด(ร้อยละ 29.44) มีอายุระหว่าง
56 – 65 ปี รองมาร้อยละ 27.82, ร้อยละ 26.21 และร้อยละ 10.48 มีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี อายุ
ระหว่าง 36 – 55 ปี และอายุระหว่าง 26 – 35 ปี ตามลำดับ เกษตรกรจำนวนน้อยที่สุด(ร้อยละ 6.05)
มีอายุมากกว่า 66 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุต่ำสุด 28 ปี อายุสูงสุด 72 ปี และอายุเฉลี่ย 48.56 ปี

ระดับการศึกษา เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่ง (ร้อยละ 56.85) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีเกษตรกรจำนวนเล็กน้อย (ร้อยละ 2.02 และร้อยละ 2.82) จบการศึกษาในระดับปวส. หรืออนุปริญญา และปริญญาตรี ตามลำดับ มีเกษตรกรจำนวนน้อยมาก (ร้อยละ 1.21) ที่ไม่ได้รับการศึกษา

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

n = 248		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพที่สร้างรายได้หลัก		
อาชีพเกษตรกรรม	233	93.95
อาชีพนอกภาคเกษตรกรรม	15	6.05
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2	26	10.48
3-4	126	50.81
5-6	79	31.85
7-8	15	6.05
9-10	2	0.81
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 10		
$\bar{X} = 4.24$ S.D. = 1.43		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตร (คน)		
1-2	152	61.29
3-4	89	35.89
5-6	7	2.82
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 5		
$\bar{X} = 2.44$ S.D. = 0.93		

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ปรากฏผลดังนี้

อาชีพที่สร้างรายได้หลัก เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.95) มีอาชีพที่สร้างรายได้หลักคือ อาชีพเกษตรกรรม และมีเกษตรกรเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 6.05) ที่มีอาชีพที่สร้างรายได้หลักคือ อาชีพนอกภาคเกษตรกรรม

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฯ เกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 50.81) มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน และมีเกษตรกรน้อยมาก (ร้อยละ 0.81) ที่มีสมาชิกในครัวเรือน 9-10 คน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 10 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.24 คน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตร เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฯ เกือบสองในสาม (ร้อยละ 61.29) มีสมาชิกที่เป็นแรงงานในภาคเกษตร 1-2 คน และเกษตรกรจำนวนน้อยมาก (ร้อยละ 2.82) มีสมาชิกเป็นแรงงานในภาคเกษตร 5-6 คน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตรน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 5 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.44 คน

ตารางที่ 4.3 การใช้พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร

n = 248				
การใช้พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	\bar{X}	SD.
พื้นที่ทำสวน	4	254	30.38	26.91
พื้นที่ทำนา	3	22	10.53	2.90
พื้นที่ทำไร่	5	43	18.22	4.10
พื้นที่ปลูกสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1	60	10.76	8.17

การใช้พื้นที่ทำการเกษตร แบ่งตามการใช้ประโยชน์พื้นที่ พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ทำสวนเฉลี่ยมากที่สุด คือมีพื้นที่ทำสวนเฉลี่ย 30.38 ไร่ โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำสวนมากที่สุด 254 ไร่ และเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำสวนน้อยที่สุด 4 ไร่ รองลงมาคือพื้นที่ทำไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ทำไร่เฉลี่ย 18.22 ไร่ โดยเกษตรกรมีพื้นที่ทำไร่สูงที่สุด 43 ไร่ และน้อยที่สุด 5 ไร่ ส่วนพื้นที่ปลูกสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและพื้นที่ทำนาเกษตรกรมีพื้นที่เฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยเกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเฉลี่ย 10.76 ไร่ มีพื้นที่ปลูกสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุด 60 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่ ส่วนพื้นที่ทำนา เกษตรกรมีพื้นที่ทำนาเฉลี่ย 10.53 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำนาสูงที่สุด 22 ไร่ และน้อยที่สุด 3 ไร่

ตารางที่ 4.4 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการใช้พื้นที่และลักษณะการปลูกปาล์มน้ำมัน

n = 248		
การใช้พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
< 20	44	17.74
20 – 35	97	39.11
36 – 50	36	14.52
51 – 65	55	22.18
> 65	16	6.45
ค่าต่ำสุด = 7 ค่าสูงสุด = 259		
$\bar{X} = 37.58$ S.D. = 27.78		
ลักษณะการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน		
ปลูกในพื้นที่ว่างเปล่า	166	66.94
ปลูกทดแทนพืชชนิดอื่นๆ	68	27.42
ปลูกแซมกับพืชชนิดอื่นๆ	14	5.64
ลักษณะการปลูกปาล์มน้ำมัน		
ปลูกเป็นพืชเดี่ยว	200	80.65
ปลูกแซมพืชชนิดอื่นๆ	48	19.35

จากตารางที่ 4.4 การใช้พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ปรากฏผลดังนี้

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกินหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 39.11) มีพื้นที่ทำการเกษตร 20-35 ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 22.18) มีพื้นที่ทำการเกษตร 51-65 ไร่ มีส่วนน้อย (ร้อยละ 17.74) ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 20 ไร่ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.58 ไร่ โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด 259 ไร่ และเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุด 7 ไร่

ลักษณะการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ สองในสาม (ร้อยละ 66.94) มีการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ว่างเปล่า รองลงมา (ร้อยละ 27.42) มีการปลูกทดแทนพืชชนิดอื่น มีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 5.64) ที่ปลูกแซมกับพืชชนิดอื่น ๆ

ลักษณะการปลูกป่าล้มน้ำมัน เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 80.65) มีการปลูกป่าล้มเป็นพืชเชิงเดี่ยว มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 19.35) มีการปลูกแซมกับ พืชชนิดอื่น ๆ

ตารางที่ 4.5 จำนวนป่าล้มน้ำมันที่ได้รับและที่เสียหาย

n = 248		
จำนวนป่าล้มน้ำมันที่ได้รับแต่ที่เสียหาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนป่าล้มน้ำมันที่ได้รับ (ต้น)		
61 - 100	8	3.23
101 - 140	14	5.65
141 - 180	3	1.21
181 - 220	223	89.91
ค่าต่ำสุด = 66 ค่าสูงสุด = 220		
$\bar{X} = 208.69$ S.D. = 34.61		
จำนวนป่าล้มน้ำมันที่เสียหาย (ต้น)		
ไม่เสียหาย	110	44.35
1 - 40	108	43.55
41 - 80	20	8.07
81 - 120	7	2.82
121 - 160	2	0.81
160 - 200	1	0.40
ค่าต่ำสุด = 0 ค่าสูงสุด = 190		
$\bar{X} = 17$ S.D. = 27.19		

จากตารางที่ 4.5 พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 89.91) ได้รับต้นพันธุ์ป่าล้มน้ำมันจากโครงการฯ จำนวน 181 - 220 ต้น รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 5.65, ร้อยละ 3.23 และร้อยละ 1.21 ได้รับต้นพันธุ์ป่าล้มน้ำมันจากโครงการฯ จำนวน 101 - 140 ต้น, จำนวน 61 - 100 ต้น และจำนวน 141 - 180 ต้น ตามลำดับ โดยเกษตรกรได้รับต้นพันธุ์ป่าล้มน้ำมัน น้อยที่สุดคือ 66 ต้นและเกษตรกรได้รับต้นพันธุ์ป่าล้มน้ำมันมากที่สุดคือ 220 ต้น โดยเกษตรกร ได้รับต้นพันธุ์ป่าล้มน้ำมันเฉลี่ย 208.69 ต้น

จำนวนปาล์มน้ำมันที่เสียหาย พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการฯ เกือบครึ่ง (ร้อยละ 44.35) ไม่มีต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันเสียหาย รองลงมาร้อยละ 43.55 มีจำนวนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันเสียหายจำนวน 1 – 40 ต้น มีเกษตรกรจำนวนน้อย (ร้อยละ 8.07) ที่มีจำนวนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันเสียหายจำนวน 41 – 80 ต้น และมีเกษตรกรน้อยมาก (ร้อยละ 2.82, ร้อยละ 0.81 และร้อยละ 0.40) ที่มีต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันเสียหาย อยู่ระหว่าง 80 ต้น ถึง 200 ต้น

ตารางที่ 4.6 การเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร

n = 248		
การเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่เข้าร่วมโครงการ (ไร่)		
3-4	8	3.23
5-6	13	5.24
7-8	4	1.61
9-10	223	89.92
ค่าต่ำสุด = 3 ค่าสูงสุด = 10		
$\bar{X} = 9.49$ S.D. = 1.56		
การรับทราบข้อมูลโครงการ		
วิทยุกระจายเสียง	3	1.21
เกษตรตำบล	148	59.68
กำนันผู้ใหญ่บ้าน	85	34.27
เอกสารเผยแพร่	3	1.21
เพื่อนบ้าน	9	3.63
จำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนาม		
1-2	93	37.50
3-4	141	56.85
5-6	14	5.65
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 6		
$\bar{X} = 2.83$ S.D. = 0.99		

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 248		
การเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน		
เป็น	185	74.60
ไม่เป็น	63	25.40
การรับรู้เรื่องแหล่งเงินทุน		
ทราบ	216	87.10
ไม่ทราบ	32	12.90
การกู้เงินจากแหล่งเงินทุนของโครงการ		
ไม่กู้	226	91.13
กู้	22	8.87
จำนวนเงินที่กู้		
< 20,000	5	2.02
20,001 – 100,000	12	4.84
100,001 – 180,000	2	0.81
180,001 – 260,000	1	0.41
260,001 – 340,000	1	0.41
> 340,001	1	0.41
ค่าต่ำสุด = 4,500 ค่าสูงสุด = 400,000		
\bar{X} = 7,653 S.D. = 38,98.95		

ตารางที่ 4.6 การเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ปรากฏผลดังนี้

จำนวนพื้นที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 89.92) มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 9-10 ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 5.24 และ 3.23) มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 5-6 ไร่ และ 3-4 ไร่ ตามลำดับ มีส่วนน้อยมาก (ร้อยละ 1.61) ที่มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 7-8 ไร่ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ ต่ำสุด 3 ไร่ และสูงสุด 10 ไร่ โดยมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 9.49 ไร่

การรับทราบข้อมูลโครงการ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 59.68) รับทราบข้อมูลโครงการจากเกษตรตำบล รองลงมา (ร้อยละ 34.27) รับทราบข้อมูลโครงการ

จากค่าน้ำมันผู้ใหญ่บ้าน มีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 1.21) ที่รับทราบข้อมูลโครงการมาจาก
วิทยุกระจายเสียงและเอกสารเผยแพร่

จำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนาม เกษตรกรผู้เข้าร่วม
โครงการฯ เกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 56.85) ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามจำนวน
3-4 ครั้ง รองลงมา (ร้อยละ 37.50) ได้รับการตรวจเยี่ยม 1-2 ครั้ง และส่วนน้อย (ร้อยละ 5.65) ได้รับการ
การตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 5-6 ครั้ง โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการตรวจ
เยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามต่ำสุด 1 ครั้ง และสูงสุด 6 ครั้ง และจำนวนครั้งเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับ
การตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามคือ 2.83 ครั้ง

การเป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ
สามในสี่ (ร้อยละ 74.60) เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน แต่มีเกษตรกรน้อยกว่าหนึ่ง
ในสาม (ร้อยละ 25.40) ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน

การรับรู้เรื่องแหล่งเงินทุน เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 87.10)
ทราบว่าโครงการมีบริการเรื่องแหล่งเงินทุนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่มีเกษตรกรส่วนน้อย
(ร้อยละ 12.90) ไม่ทราบว่าโครงการมีบริการเรื่องแหล่งเงินทุนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

การกู้เงินจากแหล่งเงินทุนของโครงการ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบทั้งหมด
(ร้อยละ 91.13) ไม่ได้กู้เงินจากแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้ เกษตรกรเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 8.87)
ที่กู้เงินจากแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้

จำนวนเงินกู้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวนน้อยมากที่กู้เงินจากแหล่งเงินทุนที่
โครงการจัดหาให้ โดยเกษตรกรจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 2.02) กู้เงินจำนวน 20,001 – 100,000
บาท รองลงมาร้อยละ 2.02 กู้เงินจำนวนน้อยกว่า 20,000 บาท และมีเกษตรกรจำนวนน้อยมาก (ร้อย
ละ 0.81 และ ร้อยละ 0.41) ที่กู้เงินจำนวน 100,001 บาท ถึง มากกว่า 340,000 บาท เกษตรกรกู้เงิน
จำนวนน้อยที่สุดคือ 4,500 บาท และสูงที่สุด จำนวน 400,000 บาท เกษตรกรกู้เงินเฉลี่ย 7,653 บาท
มีเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่กู้เงินมีทั้งสิ้น 22 ราย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549

ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม
น้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ใน 7 กิจกรรม ได้แก่ การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้า
ร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนต้นพันธุ์
ปาล์มน้ำมัน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม การส่งเสริมการรวมกลุ่ม การสนับสนุนเงินกู้
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงรายละเอียด ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.7 สรุปความคิดเห็นของเกษตรกรในแต่ละกิจกรรม

n = 248				
	กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	3.32	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
2	การประชาสัมพันธ์โครงการ	3.66	0.99	เห็นด้วยมาก
3	การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี	3.81	1.00	เห็นด้วยมาก
4	การสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน	4.41	0.99	เห็นด้วยมากที่สุด
5	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	3.34	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
6	การส่งเสริมการรวมกลุ่ม	3.21	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
7	การสนับสนุนเงินกู้	3.89	0.98	เห็นด้วยมาก
	รวม	3.67	1.02	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.7 สรุปความคิดเห็นเกษตรกรในแต่ละกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ปรากฏว่าในภาพรวมโครงการ เกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาแต่ละ
กิจกรรมพบว่า เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมการ
สนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89, 3.81$ และ 3.66) จำนวน 3
กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมการสนับสนุนเงินกู้ กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี และ
กิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการ ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปาน
กลาง ($\bar{X} = 3.34, 3.32$ และ 3.21) มี 3 กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ภาคสนาม กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ และกิจกรรมส่งเสริม
การรวมกลุ่ม ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

n = 248

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ						3.32	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
1.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (ตช.)	103 (41.53)	18 (7.26)	80 (32.26)	34 (13.71)	13 (5.24)	2.34	1.28	เห็นด้วยน้อย
1.2 เกษตรกรต้องมีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นของตนเอง	27 (10.89)	22 (8.87)	108 (43.55)	63 (25.40)	28 (11.29)	3.17	1.10	เห็นด้วยปานกลาง
1.3 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องมีที่ดินตั้งแต่ 3-10 ไร่	49 (19.76)	12 (4.84)	76 (30.64)	77 (31.05)	34 (13.71)	3.14	1.30	เห็นด้วยปานกลาง
1.4 การกำหนดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ มากกว่า 10 ไร่	21 (8.47)	19 (7.66)	58 (23.39)	69 (27.82)	81 (32.66)	3.69	1.24	เห็นด้วยมาก
1.5 การชี้แจงหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ก่อนรับสมัคร	19 (7.66)	7 (2.82)	48 (19.36)	86 (34.68)	88 (35.48)	3.88	1.16	เห็นด้วยมาก
1.6 ความชัดเจนของกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	18 (7.26)	11 (4.43)	52 (20.97)	78 (31.45)	89 (35.89)	3.84	1.17	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่าในภาพรวมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง หากพิจารณารายประเด็นพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) การชี้แจงหลักเกณฑ์การคัดเลือกของเจ้าหน้าที่ที่มีก่อนรับสมัคร 2) ความชัดเจนของกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และ 3) การกำหนดพื้นที่เข้าร่วมโครงการได้มากกว่า 10 ไร่ ตามลำดับ ส่วนเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลางมีจำนวน 2 ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) เกษตรกรต้องมีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นของตนเอง และ 2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องมีที่ดินตั้งแต่ 3-10 ไร่ ตามลำดับ และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย ในประเด็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาความยากจน (สย.)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการฯ

n = 248

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
2. การประชาสัมพันธ์โครงการ						3.66	0.99	เห็นด้วยมาก
2.1 ความชัดเจนของข้อมูลที่ทำกรประชาสัมพันธ์	9 (3.63)	17 (6.86)	112 (45.16)	88 (35.48)	22 (8.87)	3.39	0.88	เห็นด้วยปานกลาง
2.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โครงการของเกษตรกร	5 (2.02)	27 (10.89)	118 (47.58)	76 (30.64)	22 (8.87)	3.33	0.86	เห็นด้วยปานกลาง
2.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเช่นวิทยุกระจายเสียง แผ่นพับฯ	13 (5.24)	79 (31.86)	81 (32.66)	40 (16.13)	35 (14.11)	3.02	1.12	เห็นด้วยปานกลาง
2.4 การประชาสัมพันธ์ผ่านก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน	9 (3.63)	16 (6.45)	54 (21.77)	56 (22.58)	113 (45.57)	4.00	1.12	เห็นด้วยมาก
2.5 การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ	7 (2.82)	11 (4.43)	49 (19.76)	61 (24.60)	120 (48.39)	4.11	1.05	เห็นด้วยมาก
2.6 การประชาสัมพันธ์ช่วยทำให้ท่านเข้าโครงการละเอียด โครงการ ได้เป็นอย่างดี	4 (1.61)	13 (5.24)	55 (22.18)	81 (32.66)	95 (38.31)	4.01	0.98	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการ
ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ปรากฏว่าในภาพรวมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกร
เห็นด้วยในระดับมาก หากพิจารณารายประเด็นพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3
ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ 2) การ
ประชาสัมพันธ์ช่วยทำให้ท่านเข้าใจรายละเอียดโครงการ ได้เป็นอย่างดี และ 3) การประชาสัมพันธ์
ผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ตามลำดับ และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน
3 ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) ความชัดเจนของข้อมูลที่ทำกรประชาสัมพันธ์ 2) การเข้าถึง
ข้อมูลโครงการของเกษตรกร และ 3) การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเช่นวิทยุ แผ่นพับฯ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

n = 248

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
3 การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี						3.80	1.04	เห็นด้วยมาก
3.1 เนื้อหาวิชาการ						4.07	0.86	เห็นด้วยมาก
3.1.1 เนื้อหาวิชาการที่รับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี	3	10	38	117	80	4.05	0.86	เห็นด้วยมาก
	(1.21)	(4.03)	(15.32)	(47.18)	(32.26)			
3.1.2 เนื้อหาวิชาการที่รับการอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	3	12	35	129	69	4.00	0.85	เห็นด้วยมาก
	(1.21)	(4.84)	(14.11)	(52.02)	(27.82)			
3.1.3 เนื้อหาวิชาการที่รับการอบรมตรงกับความต้องการ	3	12	36	126	71	4.01	0.86	เห็นด้วยมาก
	(1.21)	(4.84)	(14.51)	(50.81)	(28.63)			
3.1.4 เนื้อหาวิชาการที่รับการอบรม สามารถเข้าใจและปฏิบัติตามได้	4	9	36	133	66	4.00	0.84	เห็นด้วยมาก
	(1.61)	(3.63)	(14.52)	(53.63)	(26.61)			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 248

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
3.2 สื่อและกิจกรรมฝึกอบรม						3.46	1.25	เห็นด้วยมาก
3.2.1 เอกสารประกอบการฝึกอบรมอ่านเข้าใจง่าย	2	10	54	118	64	3.94	0.84	เห็นด้วยมาก
	(0.81)	(4.03)	(21.77)	(47.58)	(25.81)			
3.2.2 การมีกิจกรรมศึกษาดูงานในหลักสูตรฝึกอบรม	71	16	31	48	82	3.22	1.64	เห็นด้วยปานกลาง
	(28.63)	(6.45)	(12.50)	(19.36)	(33.06)			
3.2.3 การมีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติในพื้นที่จริง	73	12	27	63	73	3.21	1.62	เห็นด้วยปานกลาง
	(29.44)	(4.84)	(10.88)	(25.40)	(29.44)			
3.2.4 สื่อและเครื่องมือที่ใช้ฝึกอบรม	3	17	50	65	113	4.08	1.02	เห็นด้วยมาก
	(1.21)	(6.86)	(20.16)	(26.21)	(45.56)			
3.2.5 จำนวนวันที่ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มากขึ้น	26	80	62	60	20	2.87	1.14	เห็นด้วยปานกลาง
	(10.48)	(32.26)	(25.00)	(24.19)	(8.07)			
3.2.6 วิทยากรที่ฝึกอบรมมีความรู้และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	3	6	32	80	127	4.30	0.87	เห็นด้วยมากที่สุด
	(1.21)	(2.42)	(12.90)	(32.26)	(51.21)			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 248

กิจกรรม	ระดับความถี่เกิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4			
3.3 สถานที่					4.11	1.07	เห็นด้วยมาก
3.3.1 ความสะดวกสบายของสถานที่ฝึกอบรม	3	15	46	61	123	1.01	เห็นด้วยมาก
	(1.21)	(6.05)	(18.55)	(24.59)	(49.60)		
3.3.2 ระยะเวลาไป - กลับจากสถานที่ฝึกอบรม	4	19	45	55	125	1.06	เห็นด้วยมาก
	(1.61)	(7.66)	(18.15)	(22.18)	(50.40)		
3.3.3 ตัวอย่างวัสดุและอุปกรณ์สาธิต	17	17	33	66	115	1.22	เห็นด้วยมาก
	(6.85)	(6.85)	(13.31)	(26.62)	(46.37)		
3.3.4 สถานที่ฝึกอบรมโดยรวม	4	10	45	69	120	0.97	เห็นด้วยมาก
	(1.61)	(4.03)	(18.15)	(27.82)	(48.39)		
3.4 ระยะเวลา					3.57	1.00	เห็นด้วยมาก
3.4.1 จำนวนวันที่ฝึกอบรมถ่ายถอดเทคโนโลยี(วัน)	24	70	77	60	17	1.09	เห็นด้วยปานกลาง
	(9.68)	(28.23)	(31.05)	(24.19)	(6.85)		
3.4.2 ช่วงเดือนที่ฝึกอบรมถ่ายถอดเทคโนโลยี	16	14	68	110	40	1.03	เห็นด้วยมาก
	(6.45)	(5.65)	(27.42)	(44.35)	(16.13)		
3.4.3 การอบรมถ่ายถอดเทคโนโลยีเป็นระยะ	3	9	31	89	116	0.89	เห็นด้วยมากที่สุด
	(1.21)	(3.63)	(12.50)	(35.89)	(46.77)		

จากตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี ปรากฏว่าในภาพรวมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกร เห็นด้วย ระดับมาก หากพิจารณาในทุกด้านพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วยด้าน สถานที่ ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านระยะเวลา และด้านสื่อและกิจกรรมฝึกอบรม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาทีละด้านพบว่า

ด้านเนื้อหาวิชาการ พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากจำนวน 4 ประเด็น ซึ่งประกอบด้วยประเด็น 1) เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี 2) เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมตรงกับความต้องการ 3) เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และ 4) เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามได้ ตามลำดับ

ด้านสื่อและกิจกรรมฝึกอบรม พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือวิทยากรที่ฝึกอบรมมีความรู้และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก 2 ประเด็นคือ 1) สื่อและเครื่องมือที่ใช้ฝึกอบรม และ 2) เอกสารประกอบการฝึกอบรม อ่านเข้าใจง่าย ตามลำดับ เกษตรกร เห็นด้วยในระดับปานกลางจำนวน 3 ประเด็น คือ 1) การมีกิจกรรมศึกษาดูงานในหลักสูตรการฝึกอบรม 2) การมีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติในพื้นที่จริง และ 3) จำนวนวันที่ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มากขึ้น ตามลำดับ

ด้านสถานที่ พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น ซึ่งประกอบด้วย ประเด็น 1) สถานที่ฝึกอบรมโดยรวม 2) ความสะดวกสบายของสถานที่ฝึกอบรม 3) ระยะทางไป-กลับจากสถานที่ฝึกอบรม และ 4) ตัวอย่าง วัสดุและอุปกรณ์สาธิต ตามลำดับ

ด้านระยะเวลา พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ประเด็น คือ การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นระยะ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากจำนวน 1 ประเด็น คือ ช่วงเดือนที่อบรมมีความเหมาะสม และเห็นด้วยในระดับปานกลาง 1 ประเด็นคือ จำนวนวันที่ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี (1 วัน)

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
4. การสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน						4.41	0.99	เห็นด้วยมากที่สุด
4.1 อายุของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับ	1	9	25	69	144	4.40	0.84	เห็นด้วยมากที่สุด
	(0.40)	(3.63)	(10.08)	(27.82)	(58.07)			
4.2 ขนาดของต้นปาล์มน้ำมันที่ได้รับ	1	7	27	66	147	4.42	0.83	เห็นด้วยมากที่สุด
	(0.40)	(2.82)	(10.89)	(26.61)	(59.28)			
4.3 จำนวนของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน (22 ต้น/ไร่) ที่ได้รับ	2	6	23	65	152	4.45	0.82	เห็นด้วยมากที่สุด
	(0.81)	(2.42)	(9.27)	(26.21)	(61.29)			
4.4 ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับมีคุณภาพตรงกับความต้องการ	4	12	17	70	145	4.37	0.93	เห็นด้วยมากที่สุด
	(1.61)	(4.84)	(6.85)	(28.23)	(58.47)			
4.5 ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับมอบยังอยู่ในสภาพดี	2	8	20	76	142	4.40	0.83	เห็นด้วยมากที่สุด
	(0.81)	(3.23)	(8.06)	(30.64)	(57.26)			
4.6 ระยะทางของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน	1	8	23	76	140	4.40	0.82	เห็นด้วยมากที่สุด
	(0.40)	(3.23)	(9.27)	(30.65)	(56.45)			
4.7 ความสะดวกของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน	2	6	23	70	147	4.43	0.82	เห็นด้วยมากที่สุด
	(0.81)	(2.42)	(9.27)	(28.23)	(59.27)			

n = 248

จากตารางที่ 4.11 ความถี่เห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการสนับสนุน
ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ในภาพรวมกิจกรรม เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด หากพิจารณาราย
ประเด็นพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ประเด็น ประกอบด้วย 1) จำนวนของต้นพันธุ์
ปาล์มน้ำมัน (22 ต้น/ไร่) ที่ได้รับ 2) ความสะดวกสบายของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน
3) ขนาดของต้นปาล์มน้ำมันที่ได้รับ 4) อายุของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับ 5) ต้นปาล์มน้ำมันที่
ได้รับมอบยังอยู่ในสภาพดี 6) ระยะทางของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และ 7) ต้นพันธุ์
ปาล์มน้ำมันที่ได้รับมีคุณภาพตรงกับความต้องการ

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม

n = 248

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความเห็น
	1	2	3	4	5			
5 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม						3.34	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
5.1 การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	5	8	129	74	32	3.48	0.83	เห็นด้วยมาก
	(2.02)	(3.22)	(52.02)	(29.84)	(12.90)			
5.2 จำนวนของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 1 คน ต่ออำเภอ	101	34	41	51	21	2.42	1.41	เห็นด้วยน้อย
	(40.73)	(13.71)	(16.53)	(20.56)	(8.47)			
5.3 ความสามารถในการประสานงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	11	16	135	64	22	3.28	0.88	เห็นด้วยปานกลาง
	(4.44)	(6.45)	(54.43)	(25.81)	(8.87)			
5.4 การแนะนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	14	13	122	69	30	3.35	0.96	เห็นด้วยปานกลาง
	(5.65)	(5.24)	(49.19)	(27.82)	(12.10)			
5.5 การออกตรวจเยี่ยมแปลงของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	19	36	105	58	30	3.18	1.07	เห็นด้วยปานกลาง
	(7.66)	(14.51)	(42.34)	(23.39)	(12.10)			
5.6 การชี้แจงรายละเอียดโครงการและตอบข้อสงสัยของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	14	11	44	107	72	3.85	1.07	เห็นด้วยมาก
	(5.65)	(4.44)	(17.74)	(43.14)	(29.03)			
5.7 ความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม	14	11	53	99	71	3.97	1.08	เห็นด้วยมาก
	(5.64)	(4.44)	(21.37)	(39.92)	(28.63)			

จากตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ในภาพรวมกิจกรรม เกษตรกรเห็นด้วยระดับปานกลาง หากพิจารณารายประเด็นพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 2) การชี้แจงรายละเอียด โครงการและตอบข้อสงสัยของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม และ 3) การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ตามลำดับ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) การแนะนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 2) ความสามารถในการประสานงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม และ 3) การออกตรวจเยี่ยมแปลงของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ตามลำดับ และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น คือจำนวนของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 1 คนต่ออำเภอ

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่ม

n = 248

	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
6	กิจกรรม							
6	การส่งเสริมการรวมกลุ่ม					3.21	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
6.1	การจัดประชุมชี้แจงเรื่องการจัดตั้งกลุ่ม					3.48	0.86	เห็นด้วยมาก
	(3.63)	(6.86)	(34.27)	(48.79)	(6.45)			
6.2	การจัดแจงให้ทีมประ โยชน์จากการจัดตั้งกลุ่มของเจ้าหน้าที่					3.56	0.78	เห็นด้วยมาก
	(2.02)	(5.64)	(33.47)	(52.42)	(6.45)			
6.3	การส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ					3.52	0.77	เห็นด้วยมาก
	(2.02)	(6.05)	(34.68)	(52.01)	(5.24)			
6.4	การรับทราบข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม					3.47	0.87	เห็นด้วยมาก
	(4.03)	(6.86)	(33.06)	(50.00)	(6.05)			
6.5	การประชุมและหรือทำกิจกรรมที่กลุ่มจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง					2.94	0.98	เห็นด้วยปานกลาง
	(6.45)	(25.40)	(42.34)	(19.76)	(6.05)			
6.6	การส่งเสริมความร่วมมือและประโยชน์ของสมาชิกจากกลุ่มที่จัดขึ้น					2.84	0.98	เห็นด้วยปานกลาง
	(4.84)	(35.49)	(36.69)	(16.53)	(6.45)			
6.7	การทำหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม					2.81	0.99	เห็นด้วยปานกลาง
	(5.65)	(37.10)	(34.68)	(16.13)	(6.45)			
6.8	การพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง					3.09	1.16	เห็นด้วยปานกลาง
	(5.64)	(31.85)	(24.19)	(24.60)	(13.71)			

จากตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ปรากฏว่าในภาพรวมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกร เห็นด้วยในระดับปานกลาง หากพิจารณารายประเด็นพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) การชี้ให้เห็นประโยชน์จากการจัดตั้งกลุ่มของเจ้าหน้าที่ 2) การส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ 3) การจัดประชุมชี้แจงเรื่องการจัดตั้งกลุ่ม และ 4) การรับทราบข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม ตามลำดับ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น ประกอบด้วยประเด็น 1) การพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง 2) การประชุมและ/หรือทำกิจกรรมที่กลุ่มจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง 3) การส่งเสริมความร่วมมือและประโยชน์ของสมาชิกจากกลุ่มที่ตั้งขึ้น และ 4) การทำหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับกิจกรรมการสนับสนุนเงินทุน

n = 248

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
7 การสนับสนุนเงินทุน						3.89	0.98	เห็นด้วยมาก
7.1 การประชาสัมพันธ์เรื่องแหล่งเงินทุน	7	17	61	87	76	3.84	1.03	เห็นด้วยมาก
	(2.82)	(6.85)	(24.60)	(35.08)	(30.65)			
7.2 ความสะดวกของแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหา	9	21	69	76	73	3.74	1.08	เห็นด้วยมาก
	(3.63)	(8.47)	(27.82)	(30.64)	(29.44)			
7.3 การสนับสนุนด้านเงินทุนแก่เกษตรกรของแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหา	5	19	66	67	91	3.89	1.05	เห็นด้วยมาก
	(2.02)	(7.66)	(26.61)	(27.02)	(36.69)			
7.4 ความเหมาะสมของแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้	6	18	63	63	98	4.12	1.08	เห็นด้วยมาก
	(2.42)	(7.26)	(25.40)	(25.40)	(39.52)			
7.5 การเพิ่มแหล่งเงินทุนและสิทธิพิเศษแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	4	14	52	76	102	4.04	1.00	เห็นด้วยมาก
	(1.61)	(5.64)	(20.97)	(30.65)	(41.13)			

จากตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการสนับสนุนเงินกู้ ในภาพรวมกิจกรรม เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก หากพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก ทั้ง 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ความเหมาะสมของแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหาให้ 2) การเพิ่มแหล่งเงินกู้และสิทธิพิเศษแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 3) การสนับสนุนด้านเงินลงทุนแก่เกษตรกรของแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหาให้ 4) การประชาสัมพันธ์เรื่องแหล่งเงินกู้ และ 5) ความสะดวกของแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหา ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม น้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

เนื่องจากโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ในการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวอาจมีปัญหาบางประการหรือไม่ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับการดำเนินโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันต่อไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงรายละเอียด ในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

			n = 248
	ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร		
1.1	เกณฑ์การคัดเลือกมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน	86	34.68
1.2	เกณฑ์การคัดเลือกไม่เหมาะสม	84	33.87
1.3	การชี้แจงเกณฑ์การคัดเลือกไม่ทั่วถึง	80	32.26
2	การประชาสัมพันธ์โครงการฯ		
2.1	ช่องทางการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป	120	48.39
2.2	การประชาสัมพันธ์โครงการน้อยเกินไป	106	42.74
2.3	การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง	84	33.87
2.4	การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ชัดเจน	72	29.03

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

n = 248		
ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3 การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี		
3.1 ช่วงเวลาที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม	54	21.77
3.2 ระยะเวลาที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม	47	18.95
3.3 เนื้อหาวิชาการ ไม่ตรงกับความต้องการ	24	9.68
3.4 เนื้อหาวิชาการ ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	19	7.66
3.5 สถานที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม	12	4.84
4 การสนับสนุนต้นทุนผู้ปล้ำม่น้ำมัน		
4.1 ต้นปล้ำม่น้ำมันที่ได้รับมีลักษณะไม่ตรงกับความต้องการ	16	6.45
4.2 ต้นปล้ำม่น้ำมันที่ได้รับไม่ได้มาตรฐาน	15	6.05
4.3 ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการรับแจกพันธุ์ปล้ำม่น้ำมัน	10	4.03
4.4 ต้นปล้ำม่น้ำมันที่ได้รับมีความเสียหายจากการขนส่ง	10	4.03
5 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม		
5.1 จำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป	164	66.13
5.2 เจ้าหน้าที่ภาคสนามตรวจเยี่ยมไม่ทั่วถึง	104	41.94
5.1 เจ้าหน้าที่ภาคสนามปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ	37	14.92
5.3 เจ้าหน้าที่ภาคสนามขาดความรู้	37	14.92
6 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม		
6.1 การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง	182	73.39
6.2 กลุ่มไม่ได้ดำเนินการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	176	70.97
6.3 สมาชิกไม่ได้ประโยชน์จากการรวมกลุ่ม	155	62.50
6.4 สมาชิกไม่เข้าใจบทบาทของการรวมกลุ่ม	101	40.73
7 การสนับสนุนเงินทุน		
7.1 การประชาสัมพันธ์สู่เกษตรกรยังไม่ทั่วถึง	108	43.55
7.2 กฎเกณฑ์ต่างๆ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่เกษตรกร	105	42.34
7.3 ไม่สามารถกู้ได้ตามวงเงินที่ต้องการใช้	100	40.32
7.4 ไม่ได้รับสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิกโครงการ	98	39.52
8 ปัญหาอื่นๆ		
8.1 ศัตรูพืชระบาด	56	22.58
8.2 ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง	54	21.77
8.3 ขาดความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต	14	5.65
8.4 ภัยธรรมชาติ	8	3.23

จากตารางที่ 4.15 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 ปรากฏผลดังนี้

การคัดเลือกเกษตรกร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.68, 33.87 และ 32.26) ระบุว่า เกณฑ์การคัดเลือกมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน เกณฑ์การคัดเลือกไม่เหมาะสม และการชี้แจงเกณฑ์การคัดเลือกไม่ทั่วถึง ตามลำดับ

การประชาสัมพันธ์โครงการฯ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.39) ระบุว่า ช่องทางการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป รองลงมาร้อยละ 42.74 ระบุว่า การประชาสัมพันธ์โครงการน้อยเกินไป และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.87 และ 29.03) ระบุว่า การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง และการประชาสัมพันธ์โครงการไม่ชัดเจน ตามลำดับ

การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 21.77 และ 18.95) ระบุว่า ระยะเวลาที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม และช่วงเวลาที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯส่วนน้อย (ร้อยละ 9.68, 7.66 และ 4.84) ระบุว่า เนื้อหาวิชาการไม่ตรงกับความต้องการ เนื้อหาวิชาการไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสถานที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม ตามลำดับ

การสนับสนุนต้นทุนปาล์มน้ำมัน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯส่วนน้อย (ร้อยละ 6.45, 6.05 และ 4.03) ระบุว่า ดินปาล์มน้ำมันที่ได้รับมีลักษณะไม่ตรงกับความต้องการ ดินปาล์มน้ำมันที่ได้รับไม่ได้มาตรฐาน ไม่ได้รับความสะดวกในการรับแจกดินพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และดินปาล์มน้ำมันที่ได้รับมีความเสียหายจากการขนส่ง ตามลำดับ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สองในสาม (ร้อยละ 66.13) ระบุว่า จำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 41.94) ระบุว่า เจ้าหน้าที่ภาคสนามตรวจเยี่ยมไม่ทั่วถึง และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนน้อย (ร้อยละ 14.92) ระบุว่า เจ้าหน้าที่ภาคสนามปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ และเจ้าหน้าที่ภาคสนามขาดความรู้

การส่งเสริมการรวมกลุ่ม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามในสี่ (ร้อยละ 73.39 และ 70.97) ระบุว่า การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง และกลุ่มไม่ได้ดำเนินการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ รองลงมาร้อยละ 62.50 และ 40.73 ระบุว่า สมาชิกไม่ได้ประโยชน์จากการรวมกลุ่ม และสมาชิกไม่เข้าใจบทบาทของการรวมกลุ่ม ตามลำดับ

การสนับสนุนเงินทุน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 43.55, 42.34 40.32 และ 39.52) ระบุว่า การประชาสัมพันธ์สู่เกษตรกรไม่ทั่วถึง กฎเกณฑ์ต่างๆไม่เอื้อ

ประโยชน์แก่เกษตรกร ไม่สามารถรู้ได้ตามวงเงินที่ต้องการใช้และไม่ได้รับสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิกโครงการ ตามลำดับ

ปัญหาอื่นๆ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 22.58 และ 21.77) ระบุว่าพบปัญหาศัตรูพืชระบาด และปัจจัยการผลิตซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตมีราคาแพง ตามลำดับ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนน้อย (ร้อยละ 5.65 และ 3.23) ระบุว่าขาดความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต และประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน
จังหวัดตราด ปี 2549

n = 248		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ		
1.1 ควรมีการดำเนินการ โครงการอื่น	45	18.15
1.2 ควรมีการติดตามตรวจเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง	22	8.87
1.3 ควรมีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพิ่มเติม	18	7.26
1.4 กฎเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรควรเปิดกว้าง	14	5.65
2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ		
2.1 ควรมีการก่อสร้างโรงงานแปรรูปน้ำมันปาล์ม	36	14.52
2.2 ควรมีแหล่งรับซื้อกระจายอย่างทั่วถึง	24	9.68
2.3 ควรมีการประกันราคาผลผลิตปาล์มน้ำมัน	16	6.45

จากตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ปรากฏผลดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 18.15) เสนอแนะว่า ควรมีการดำเนินการ โครงการอื่น รองลงมา (ร้อยละ 8.87, 7.26 และ 5.65) เสนอแนะว่า ควรมีการติดตามตรวจเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง ควรมีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพิ่มเติม และกฎเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรควรเปิดกว้าง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนน้อย (ร้อยละ 14.52) เสนอแนะว่า ควรมีการก่อสร้างโรงงานแปรรูปน้ำมันปาล์ม รองลงมา (ร้อยละ 9.68 และ 6.45) เสนอแนะว่า ควรมีแหล่งรับซื้อกระจายอย่างทั่วถึง และควรมีการประกันราคาผลผลิตปาล์มน้ำมัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ในเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ

1.1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด ปี 2549 ใน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิง และอำเภอบ่อไร่ รวมทั้งหมด 654 ราย

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 248 คน คิดเป็นร้อยละ 37.92 ของประชากร สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จากประชากรทุกอำเภอ

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่มีคำถามทั้ง ปลายปิดและปลายเปิด เก็บรวบรวมได้จำนวนทั้งหมด 248 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48.56 ปี จบการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา มีอาชีพที่สร้าง

รายได้หลักจากอาชีพเกษตรกรรม จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.24 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.44 คนต่อครัวเรือน

การใช้พื้นที่ทำการเกษตร พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.58 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำสวนเฉลี่ย 30.38 ไร่ พื้นที่ทำนาเฉลี่ย 0.64 ไร่ พื้นที่ทำไร่เฉลี่ย 0.66 ไร่ และพื้นที่ปลูกสัตว์/เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเฉลี่ย 5.90 ไร่ ส่วนใหญ่มีการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ว่างเปล่าและปลูกในลักษณะพืชเดี่ยว

เกษตรกรได้รับพันธุ์ปาล์มน้ำมันเฉลี่ยรายละ 208.69 ต้น มีการตายหรือเสียหายเฉลี่ย 17 ต้น และมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 9.45 ไร่/ราย เกษตรกรส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลโครงการจากเกษตรตำบล (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล) ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามเฉลี่ย 2.83 ครั้ง เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมัน และรับรู้เรื่องแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหาให้ แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ของโครงการ มีเกษตรกรกู้เงินทั้งสิ้น 22 ราย ส่วนใหญ่กู้เงินในช่วง 20,001-100,000 บาท

1.3.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 พบว่าในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม ปรากฏผลดังนี้

กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมโครงการเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากทั้ง 6 ประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น

กิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ในภาพรวมโครงการเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทั้ง 6 ประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น

กิจกรรมการอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี ในภาพรวมโครงการเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก หากพิจารณาในทุกด้านพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน

ด้านเนื้อหาวิชาการ เมื่อพิจารณาจากทั้ง 5 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น และ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น

ด้านสื่อและกิจกรรมฝึกอบรม เมื่อพิจารณาจากทั้ง 5 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก 2 ประเด็นและ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลางจำนวน 3 ประเด็น

ด้านสถานที่ เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น

ด้านระยะเวลา เมื่อพิจารณาจากทั้ง 3 ประเด็น พบว่าพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ประเด็น เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากจำนวน 1 ประเด็น และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น

กิจกรรมการสนับสนุนคั้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ในภาพรวมโครงการ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากทั้ง 7 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

กิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ในภาพรวมโครงการ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากทั้ง 7 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น

กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ในภาพรวมโครงการ เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากทั้ง 8 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น และเกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น

กิจกรรมการสนับสนุนเงินทุน ในภาพรวมกิจกรรม เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทั้ง 7 ประเด็น พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น

1.3.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

เกษตรกรส่วนใหญ่ระบุว่า การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง กลุ่มไม่ได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สมาชิกไม่ได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม และระบุว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป เกษตรกรเกือบครึ่งระบุว่า ช่องทางการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป เกษตรกรน้อยกว่าครึ่งหนึ่งระบุว่า การประชาสัมพันธ์โครงการน้อยเกินไป การประชาสัมพันธ์เรื่องแหล่งเงินทุนผู้เกษตรกรไม่ทั่วถึง กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่เอื้อประโยชน์แก่เกษตรกร ไม่สามารถปฏิบัติตามวงเงินที่ต้องการใช้ ไม่ได้รับสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิก โครงการ สมาชิกไม่เข้าใจบทบาทของการรวมกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ภาคสนามตรวจเยี่ยมไม่ทั่วถึง เกษตรกรหนึ่งในสามระบุว่า เกณฑ์การคัดเลือกมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน เกณฑ์การคัดเลือกไม่เหมาะสม การชี้แจงเกณฑ์การคัดเลือกไม่ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ชัดเจน

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกือบหนึ่งในสี่ เสนอแนะว่า ควรมีการดำเนินการ โครงการอื่นและเกษตรกรส่วนน้อย เสนอแนะว่า ควรมีการก่อสร้างโรงงานแปรรูปปาล์มน้ำมัน ควรมีแหล่งรับซื้อผลผลิตกระจายอย่างทั่วถึง ควรมีการประกันราคาผลผลิตปาล์ม

น้ำมัน ควรมีการติดตามตรวจเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง ควรมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพิ่มเติมและกฎเกณฑ์ การคัดเลือกเกษตรกรควรเปิดกว้าง

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อโครงการฯ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 มีสิ่งที่ควรอภิปรายดังนี้

2.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย อายุเฉลี่ย 48.56 ปี มีอาชีพที่สร้างรายได้หลักจากอาชีพเกษตรกรรม จากอายุของเกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะมีอายุมากและเป็นเพศชาย อาจเป็นผลมาจากเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฯ ส่วนมากเป็นหัวหน้าครอบครัวซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจใช้ประโยชน์ที่ดิน นอกจากนี้ยังพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เพียงระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดในการพัฒนา ความรู้ อุปสรรคในการเรียนรู้ รวมไปถึงการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับใช้ในการผลิตของ ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งกานต์ ไชยอ้อย (2548 : 90) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนเกษตรกรข้าวในจังหวัดอุดรธานี พบว่า เกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 48.6 ปี มากกว่าสามในสี่จบชั้นประถมศึกษา และสอดคล้องกับการประเมินผล โครงการของสำนักงานจังหวัดตราด (2549 : 6) ที่ได้ทำการ ประเมินประสิทธิผล โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด พบว่าโดยส่วนมากมี ประชาชนเข้าร่วมปลูกปาล์มน้ำมันเป็นผู้ชาย มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุด ระดับประถมศึกษา และส่วนน้อยไม่ได้รับการศึกษา

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีอาชีพที่สร้างรายได้หลักคืออาชีพ เกษตรกรรม มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.24 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาค เกษตรเฉลี่ย 2.44 คน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรชัย มีทอง (2545: 49) ที่ศึกษาความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในจังหวัดอ่างทอง พบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.5 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่วนใหญ่มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ด้วย ครอบครัวของเกษตรกรเป็น ครอบครัวใหญ่และมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นแรงงานในภาคเกษตร ซึ่งอาจจะส่งผลดีต่อการ ดำเนินการ โครงการให้ประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเกษตรกรมีประสบการณ์ใน การประกอบอาชีพ และมีแรงงานเพียงพอที่จะบริหารจัดการพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วม โครงการ

เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฯ มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.58 ไร่ มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนใหญ่โดยการทำสวน ลักษณะการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ว่างเปล่า และมีการปลูกปาล์มน้ำมันในลักษณะเป็นพืชเชิงเดี่ยว จะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการมีพื้นที่การเกษตรค่อนข้างมาก และใช้พื้นที่ว่างเปล่าในการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินไม่เต็มที่ การดำเนินการโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 มีส่วนช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจใช้ประโยชน์ในที่ดินว่างเปล่า

เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการมีพื้นที่เข้าร่วม โครงการเฉลี่ย 9.49 ไร่ ได้รับต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 208.69 ต้น ตามหรือเสียหายเฉลี่ย 17 ต้น และรับทราบข้อมูลโครงการมาจากเกษตรตำบล (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรตำบลเป็นช่องทางสำคัญช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เกษตรกรรับทราบได้อย่างกว้างขวาง และเกษตรกรได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามเฉลี่ย 2.83 ครั้ง เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมันที่จัดตั้งขึ้น

เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการเกือบทั้งหมดรับรู้เรื่องแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหาให้ แต่เกือบทั้งหมดไม่ได้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้นี้ โดยมีวงเงินกู้เฉลี่ย 7,653 บาท จะเห็นได้ว่าเกษตรกรเกือบทั้งหมดรับทราบเรื่องแหล่งเงินกู้ แต่ไม่ได้ทำการกู้ มีเพียงส่วนน้อยที่ทำการกู้ ซึ่งอาจเกิดจากโครงการได้สนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันให้แก่เกษตรกร ทำให้มีต้นทุนการผลิตต่ำลง ความจำเป็นในการกู้เงินมาลงทุนจึงลดลงตาม

2.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรมพบว่า

2.2.1 กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นการชี้แจงหลักเกณฑ์การคัดเลือกของเจ้าหน้าที่ก่อนรับสมัคร พบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอ มีการจัดประชุมชี้แจงเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการก่อนให้เกษตรกรที่สนใจกรอกใบสมัคร ทำให้เกษตรกรมีความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ได้มอบหมายให้นายอำเภอและเกษตรอำเภอ ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ แต่พบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับน้อย กับประเด็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (สย.) เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าการกำหนดให้เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (สย.) เป็นการปิดโอกาสของเกษตรกรส่วนหนึ่งที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ ควรเปิดกว้างให้เกษตรกรทุกคน สามารถสมัครเข้าร่วม

โครงการ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ประเด็น กฎเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรควรเปิดกว้าง

2.2.2 กิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการ ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ เนื่องจากสำนักงานเกษตรอำเภอ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในพื้นที่รับทราบและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด และสอดคล้องกับข้อมูลที่ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลโครงการจากเกษตรตำบล (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล) และสอดคล้องกับการประเมินผลโครงการของสำนักงานจังหวัดตราด (2549 : 7) ที่ได้ทำการประเมินประสิทธิผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด พบว่า ประชาชนส่วนมากได้รับทราบหรือได้ยินชื่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจากส่วนราชการ

2.2.3 กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี เกษตรกรเห็นด้วยระดับมากในด้านระยะเวลา โดยเฉพาะในประเด็นการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นระยะ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะได้นำปัญหาที่พบจากการปลูกปาล์มและการจัดการในพื้นที่มาสอบถามกับวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ประเด็นควรมีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพิ่มเติม

2.2.4 กิจกรรมสนับสนุนต้นทุนผู้ปลาน้ำมัน เกษตรกรเห็นด้วยระดับมากที่สุด ในประเด็นจำนวนของต้นทุนผู้ปลาน้ำมัน (22 ต้น/ไร่) ที่ได้รับ อายุของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ขนาดของต้นปาล์มน้ำมันที่ได้รับ และต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับมีคุณภาพตรงกับความต้องการ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ โดยเฉพาะต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญต่อเกษตรกร ดังนั้นคุณภาพของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันจึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการของโครงการที่จะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ณ แหล่งผลิต โดยแหล่งผลิตจะต้องได้รับการรับรองพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร อีกทั้งยังมีการกำหนดคุณลักษณะของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่จัดซื้อให้มีคุณภาพและถูกต้องหลักวิชาการ

เกษตรกรยังเห็นด้วยระดับมากที่สุดในเรื่องระยะทางของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ความสะดวกของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับมอบยังอยู่ในสภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการบริหารโครงการที่จะให้เกษตรกรได้รับความสะดวกในการรับต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน จึงมีเงื่อนไขในเรื่องการส่งมอบพันธุ์ปาล์มน้ำมันให้แก่เกษตรกร เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาให้ผู้ชนะการประมูลขายพันธุ์ปาล์มน้ำมันปฏิบัติตาม

2.2.5 กิจกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม เกษตรกรเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นจำนวนของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 1 คน ต่ออำเภอ ซึ่งเกษตรกรเห็นว่า เป็นจำนวนที่น้อยเกินไป ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับปัญหาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สองในสามที่เสนอว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป ซึ่งจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามที่น้อยเกินไปอาจไม่ตอบสนองต่อข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เสนอว่าควรมีการติดตามตรวจเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง

2.2.6 กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่ม เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นการชี้แจงให้เห็นประโยชน์จากการจัดตั้งกลุ่มของเจ้าหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด มีนโยบายให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมันในแต่ละตำบล เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ในอนาคต ซึ่งมีผลประจักษ์คือกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมันจำนวน 18 กลุ่ม ใน 3 อำเภอ ที่ได้ดำเนินการโครงการ โดยการชี้แจงเรื่องการรวมกลุ่ม เป็นหนึ่งในหลักสูตรที่เจ้าหน้าที่ต้องชี้แจงให้เกษตรกรรับทราบในการฝึกอบรมเกษตรกรและต้องดำเนินการจัดตั้งกลุ่มต่อไป

2.2.7 กิจกรรมการสนับสนุนเงินทุน เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นความเหมาะสมของแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้ เนื่องจากแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้หลักคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารออมสิน ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นลูกค้าของ 2 ธนาคารนี้ โดยธนาคารทั้งสองแห่งมีสาขาอยู่ทั้งในอำเภอเมือง และอำเภอเขาสมิง เมื่อเกษตรกรเข้าร่วมโครงการไปรับขอบริการจะทำให้ได้รับความสะดวกและลดความยุ่งยากในการทำธุรกรรม ต่าง ๆ ลงได้

2.2.8 สรุปความคิดเห็นของเกษตรกร

จากการศึกษาในครั้งนี้สรุปได้ว่า กิจกรรมการสนับสนุนต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันจำนวน 22 ต้น/ไร่ นั้น เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด เพราะเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการ และลดต้นทุนในการลงทุนของเกษตรกร แต่ยังมีกิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่มที่เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่ากลุ่มที่จัดตั้งขึ้น ไม่มีการประชุมหรือทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการกลุ่มที่เลือกมานั้นทำหน้าที่และมีบทบาทต่อกลุ่มน้อย กิจกรรมการคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะในประเด็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาความยากจน (สย.) เกษตรกรเห็นด้วยระดับน้อย เนื่องจากเห็นว่ากฎเกณฑ์สำหรับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน การเปิดกว้างสำหรับเกษตรกร

2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 จากการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของเกษตรกร พบว่า ปัญหาสำคัญที่เกิด

ขึ้นกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ คือ การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง ซึ่งอาจเกิดจากกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มใหม่ ไม่มีการประชุมหรือทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งคณะกรรมการกลุ่มที่คัดเลือกมายังทำหน้าที่และมีบทบาทต่อกลุ่มน้อย ซึ่งควรส่งเสริมให้กลุ่มมีการประชุมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และอีกปัญหาที่เกษตรกรให้ความสำคัญคือ จำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป โดยเกษตรกรเห็นว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามของโครงการที่ตั้งไว้ 1 คนต่ออำเภอ เป็นจำนวนที่น้อยเกินไป ควรมีการเพิ่มเจ้าหน้าที่ภาคสนามเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่สูงขึ้น ซึ่งการที่จำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป ส่งผลให้การติดตามตรวจสอบแปลงเกษตรกรไม่ทั่วถึง ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเห็นว่า ช่องทางการประชาสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์โครงการน้อยเกินไป ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมและทั่วถึงเกษตรกร เพื่อเกษตรกรจะได้มีความเข้าใจในเนื้อหาของโครงการอย่างถูกต้องและทั่วถึง ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนเงินทุน เกษตรกรเห็นว่า การประชาสัมพันธ์สู่เกษตรกรยังไม่ทั่วถึง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่รับทราบว่าโครงการจัดหาแหล่งเงินทุนคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารออมสิน เป็นแหล่งเงินทุนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ แต่ไม่ทราบรายละเอียดและหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดในการกู้เงิน จึงเกิดความไม่แน่ใจและไม่ได้ดำเนินการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนที่โครงการจัดหาให้

สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการนี้ พบว่าเกษตรกรเสนอให้ควรมีการดำเนินการ โครงการอีก โดยมีกฎเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรที่ควรเปิดกว้าง เนื่องจากเกษตรกรยังมีความต้องการที่จะสมัครเข้าร่วมโครงการอีก เกษตรกรเห็นว่าควรให้มีการติดตามตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง และควรมีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพิ่มเติมแก่เกษตรกร

สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า เกษตรกรเสนอแนะว่าควรมีการก่อสร้างโรงงานแปรรูปน้ำมันปาล์มในพื้นที่ และควรมีแหล่งรับซื้อผลผลิตกระจายไปตามจุดต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาด้านการตลาดในอนาคต รวมทั้งควรมีการประกันราคาผลผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อป้องกันปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ได้จำแนกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549 พบว่า มีบางส่วนที่ควรนำไปปรับใช้ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และบางส่วนควรนำไปทบทวน ดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัยที่ควรนำไปปรับใช้ในการดำเนินงาน

1) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ โดยเฉพาะการสนับสนุนค้ำพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และจัดส่งให้เกษตรกรตามจุดต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรตัดสินใจสมัครเข้าร่วมโครงการ โดยทางโครงการได้ดำเนินการจัดหาค้ำพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพและได้รับการตรวจรับรองพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการผลิตของเกษตรกร และเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ

2) การประชาสัมพันธ์โครงการ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เห็นด้วยระดับมาก ในกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการ ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้โครงการประสบความสำเร็จ ถือเป็นช่องทางหนึ่งที่หน่วยงาน ต่าง ๆ สามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ ในกิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรหรือการดำเนินงานโครงการอื่น ๆ

3) การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นระยะ เป็นสิ่งที่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เห็นด้วยมากที่สุด เพราะจะช่วยให้เกษตรกรมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการยิ่งขึ้น เนื่องจากได้ทำความรู้ไปทดลองให้ในสวน และเมื่อเกิดปัญหาด้านการผลิตจะมีเวทีให้เกษตรกรได้ซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าหน้าที่ นักวิชาการและเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน จึงถือว่าเป็นวิธีการที่ควรนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานโครงการอื่น ๆ

4) ภัยธรรมชาติและศัตรูพืชระบาด เป็นปัจจัยภายนอกที่สามารถเกิดขึ้นได้ในกระบวนการส่งเสริมการเกษตร ควรนำข้อมูลและแนวโน้มอาจเกิดภัยธรรมชาติหรือภัยการระบาดของศัตรูพืชมาเป็นข้อมูลกระบวนการวางแผนโครงการส่งเสริมการเกษตรอื่น ๆ

3.1.2 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัยในส่วนที่ควรนำไปทบทวน

1) จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรบางส่วนไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมันที่จัดตั้งขึ้น เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าการรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง กลุ่ม

ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรยังไม่เห็นประโยชน์จากการรวมกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นอาจจะไม่ได้มาจากความต้องการอย่างแท้จริงของเกษตรกร หรือมาจากความต้องการแก้ไขปัญหาร่วมกันของเกษตรกร ทำให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตของเกษตรกรในอนาคตเป็นไปได้ยาก จึงควรมีการกำหนดรูปแบบการส่งเสริมการรวมกลุ่มที่เป็นรูปธรรม และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิก

2) การพัฒนาเกษตรกรอาสา เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป ซึ่งหากโครงการไม่สามารถเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนาม เพื่อปฏิบัติงานได้ ควรมีการพัฒนาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็นเกษตรกรอาสา เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือโครงการในการดำเนินการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของสมาชิก

3) การพัฒนาด้านการตลาด เกษตรกรจำนวนมากให้ความสำคัญกับเรื่องของ การตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิต เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่เกษตรกรให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร จึงควรมีข้อมูลใน ด้านตลาดให้แก่เกษตรกรเพื่อประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ

4) เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรเห็นว่าเกณฑ์การ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะประเด็น เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องขึ้นทะเบียน แก้ไขปัญหาความยากจน (สข.) ไม่เปิดกว้าง ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งมาจากนโยบายในการแก้ไขปัญหา ความยากจนของรัฐบาลและจังหวัด ที่ต้องการให้การสงเคราะห์เกษตรกรที่มีความยากจน ควบคู่ไป กับนโยบายการเพิ่มพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน แต่ในขณะเดียวกันเกษตรกร โดยทั่วไปยังไม่เข้าใจใน วัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงคิดว่าภาครัฐมีการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยการให้ต้นพันธุ์ปาล์ม น้ำมันฟรี ซึ่งไม่ใช่รูปแบบของการส่งเสริมการเกษตร แต่เป็นรูปแบบของการสงเคราะห์ จึงควรมี การชี้แจงเหตุผลความจำเป็นให้เกษตรกรทั่วไปเข้าใจ

5) การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ทั้งในเรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการ หลักเกณฑ์ของโครงการและเรื่องแหล่งเงินทุน ทำให้เกษตรกรจำนวนหนึ่งไม่รับทราบข้อมูล ควรมี การเพิ่มช่องทางและรูปแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรรับทราบอย่างทั่วถึงและถูกต้อง ทั้งอาจจะในช่องทางเดิมที่มีอยู่แล้วและช่องทางใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า การประชาสัมพันธ์โครงการ โดยเกษตรกร ตำบล (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล) เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพจึงควรทำการศึกษา รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดตราด

3.2.2 ควรศึกษาความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต
ว่าเกษตรกรมีความต้องการได้รับการสนับสนุนเทคโนโลยีหรือวิชาการอะไรที่จะช่วยให้การผลิต
ปาล์มน้ำมันของเกษตรกรมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528) *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กรมส่งเสริมการเกษตร (2545) *เอกสารวิชาการเรื่องปาล์มน้ำมัน* กลุ่มส่งเสริมการผลิตยางพาราและ
ปาล์มน้ำมัน ส่วนส่งเสริมการผลิตไม้ผล ไม้ยืนต้นและยางพารา สำนักส่งเสริมและ
จัดการสินค้าเกษตร กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย
- จังหวัดตราด (2548) “โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549”
- จังหวัดตราด (2548) “คำสั่งจังหวัดตราดที่ 1246/2548 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการปลูก
ปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด” สั่ง ณ วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2548
- จังหวัดตราด (2548) “ประกาศจังหวัดตราด เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปลูกปาล์ม
น้ำมันจังหวัดตราด” ประกาศ ณ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2548
- จังหวัดตราด (2548) “รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด
ครั้งที่ 1/2548” วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2548 (อัดสำเนา)
- จังหวัดตราด (2548) “รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด
ครั้งที่ 2/2548” วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 (อัดสำเนา)
- จังหวัดตราด (2549) “รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด
ครั้งที่ 1/2549” วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 (อัดสำเนา)
- จังหวัดตราด (2549) “รายละเอียดประกอบการจัดซื้อต้นกล้าพันธุ์ปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีด้วยระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ ปี 2549” (อัดสำเนา)
- ฉรงค์ ภูใจเที่ยง (2534) “ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้สอนที่มีต่อการฝึกอบรมระยะยาว จัด
โดยฝ่ายฝึกอบรมเกษตรวิศกรรม กรมวิชาการเกษตร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- น็อน กลิ่นรัตน์ (2525) *จิตวิทยาสังคมเบื้องต้น* ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- น็อน กลิ่นรัตน์. (2528) *จิตวิทยาสังคม* ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- นุชจรี ดังคะฮารี (2546) “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรเห็ดครบวงจรของ ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนยศโสธร จังหวัดยศโสธร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นุวัตร พวงเรือน (2547) “ประเมินผลโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ในจังหวัด พิจิตร ปี 2547” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริม การเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นักรบ อาตยากุล (2547) “การวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนสวนปาล์มน้ำมัน จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปัทมา เจริญเมือง (2546) “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรการปลูกหม่อน เลี้ยงไหมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) *การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช*
- ประเวช ล้าเลิศ (2542) “ความคิดเห็นที่เกษตรกรมีต่อโครงการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ ปี 2541 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสงคราม” ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยบูรพา
- ราชบัณฑิตยสถาน (2524) *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทย กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์*
- รุ่งกานต์ ไชยอ้อย (2548) “ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนเกษตรกร ชาวในจังหวัดอุตรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ลำดวน ชันชัน (2544) “ความคิดเห็นต่อบทบาทในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรตำบลใน จังหวัดอุตรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริม การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศิระยา กริพัฒน์ (2546) “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตผักปลอด สารพิษของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนยศ จังหวัดยศโสธร” วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สกล สุขพรหม (2547) “ความคิดเห็นของบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลในจังหวัดนนทบุรี
ต่อโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุข
มหาบัณฑิต (บริหาร โรงพยาบาล) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุชา จันทรเอม (2524) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
- สุพัตรา สุภาพ (2520) *สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
- สมเกียรติ ชื่นบุญใส (2544) “ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินงาน โครงการพัฒนา
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : ศึกษากรณีป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพันดอน – ปะโค”
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุรัช มีทอง (2545) “ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้
ปี 2545 ใน จังหวัดอ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานจังหวัดตราด (2549) “ประเมินประสิทธิผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัด
ตราด ปี 2549” (เอกสารเขียนเล่ม)
- สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด (2550) “เอกสารรายงานสรุปข้อมูลแผนงานโครงการสำนักงาน
เกษตรจังหวัดตราด ปี 2550” (เอกสารเขียนเล่ม)
- อหัชชา ชูพันธุ์ (2542) “ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์
ดินและน้ำที่บ้านห้วยส้มป่อย ตำบลคอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่”
การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขา
ส่งเสริมการเกษตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Feldman, M.P. (1971) *Psychology in the Industrial Environment*. London : Butter worth and
(Publisgers)
- Foster, C.R. (1992) *Psychology for life adjustment*. Chicago: American Technical Society
- Kolesnik, W.L. (1970) *Education psychology in industry*. Boston: Houston Mifflin Company
- Remmer, H.H. 1996 *Introduction to Opinion and Attitude*. New York: Harper and Brothers
Publisher Measurement

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์เกษตรกร

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

วันที่สัมภาษณ์...../...../.....

แบบสัมภาษณ์เกษตรกรสำหรับการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราดปี 2549 ของเกษตรกร
ที่เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

คำชี้แจง ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้เกษตรกรฟังแล้ว ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓

ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ต้องการหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ใน

ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
3. อายุ..... ปี (6 เดือนขึ้นไปคิดเป็น 1 ปี)
4. ระดับการศึกษา

() 1. ไม่ได้รับการศึกษา	() 2. ประถมศึกษา
() 3. มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	() 4. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
() 5. ปวส. หรือ อนุปริญญา	() 6. ปริญญาตรี
() 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)	
5. อาชีพที่สร้างรายได้หลัก

() 1. อาชีพเกษตรกร	() 2. อาชีพนอกภาคเกษตรกรรม
---------------------	-----------------------------
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร.....คน
8. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรไร่

พื้นที่ทำสวน.....ไร่	พื้นที่ทำนา.....ไร่
พื้นที่ทำไร่.....ไร่	พื้นที่ปลูกสัตว์และ/หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ.....ไร่

9. ท่านรับทราบข้อมูลโครงการจากแหล่งใด
- () วิทยุ () เกษตรตำบล () กำนันผู้ใหญ่บ้าน
 () เอกสารเผยแพร่ () เพื่อนบ้าน () อื่นๆ โปรดระบุ.....
10. จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน.....ไร่
11. ลักษณะการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน
- () 1. ปลูกในพื้นที่ว่างเปล่า () 2. ปลูกทดแทนพืชชนิดอื่นๆ
 () 3. ปลูกแซมกับพืชชนิดอื่นๆ () 4. อื่นๆระบุ.....
12. ลักษณะการปลูกปาล์มน้ำมัน
- () 1. ปลูกเป็นพืชเดี่ยว () 2. ปลูกแซมพืชชนิดอื่นๆ
13. จำนวนต้นปาล์มน้ำมันที่ได้รับจากโครงการ ฯ
- () ได้รับต้นปาล์มจำนวน.....ต้น
 () ตายหรือเสียหายไปทั้งสิ้น.....ต้น
14. ท่านได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามจำนวน.....ครั้ง
15. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพปาล์มน้ำมันที่จัดตั้งขึ้นหรือไม่
- () เป็น () ไม่เป็น
16. ท่านทราบหรือไม่ว่าโครงการฯ ได้หาแหล่งเงินกู้สำหรับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ
- () ทราบ () ไม่ทราบ
17. ท่านได้กู้เงินจาก แหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหาให้หรือไม่
- () กู้ เป็นจำนวนเงิน.....บาท
 () ไม่ได้กู้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการปลูกป่าสน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของเกษตรกรมากที่สุด

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด	2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง	4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด	

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ					
1.1 เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการต้องขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาความยากจน (สข.)					
1.2 เกษตรกรต้องมีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นของตนเอง					
1.3 เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการต้องมีที่ดินตั้งแต่ 3-10 ไร่					
1.4 การกำหนดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ได้มากกว่า 10 ไร่					
1.5 การชี้แจงหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ก่อนรับสมัคร					
1.6 ความชัดเจนของกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ					
2. การประชาสัมพันธ์โครงการ					
2.1 ความชัดเจนของข้อมูลที่ทำให้การประชาสัมพันธ์					
2.2 การเข้าถึงข้อมูลโครงการของเกษตรกร					
2.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเช่นวิทยุ แผ่นพับฯ					
2.4 การประชาสัมพันธ์ผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน					
2.5 การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ					
2.6 การประชาสัมพันธ์ช่วยให้ท่านเข้าใจรายละเอียดโครงการได้เป็นอย่างดี					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
2. การประชาสัมพันธ์โครงการ					
2.1 ความชัดเจนของข้อมูลที่ทำให้การประชาสัมพันธ์					
2.2 การเข้าถึงข้อมูลโครงการของเกษตรกร					
2.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเช่นวิทยุ แผ่นพับฯ					
2.4 การประชาสัมพันธ์ผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน					
2.5 การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ					
2.6 การประชาสัมพันธ์ช่วยให้ท่านเข้าใจรายละเอียดโครงการ ได้เป็นอย่างดี					
3. การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี					
3.1 เนื้อหาวิชาการ					
3.1.1 เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี					
3.1.2 เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้					
3.1.3 เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรมตรงกับความต้องการ					
3.1.4 เนื้อหาวิชาการที่ได้รับการอบรม สามารถเข้าใจและปฏิบัติ ตามได้					
3.1.5 วิทยากรที่ถ่ายทอดมีความรู้ และมีความสามารถในการ ถ่ายทอดความรู้					
3.2 สื่อและกิจกรรมฝึกอบรม					
3.2.1 เอกสารประกอบการฝึกอบรมอ่านเข้าใจง่าย					
3.2.2 การมีกิจกรรมศึกษาดูงานในหลักสูตรฝึกอบรม					
3.2.3 การมีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติในพื้นที่จริง					
3.2.4 สื่อและเครื่องมือสำหรับฝึกอบรม					
3.2.5 จำนวนวันที่อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มากขึ้น					
3.3 สถานที่					
3.3.1 ความสะดวกสบายของสถานที่ฝึกอบรม					
3.3.2 ระยะเวลาไปกลับของสถานที่ฝึกอบรม					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
3.3.3 ตัวอย่าง วัสดุ อุปกรณ์สาริต					
3.3.4 สถานที่ฝึกอบรมโดยรวม					
3.4 ระยะเวลา					
3.4.1 จำนวนวันที่ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี					
3.4.2 ช่วงเดือนที่ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี					
3.4.3 การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นระยะ					
4 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต (ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน)					
4.1 อายุของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับ					
4.2 ขนาดของต้นปาล์มน้ำมันที่ได้รับ					
4.3 จำนวนของต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน (22 ต้น/ไร่) ที่ได้รับ					
4.4 ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับมีคุณภาพตรงกับความต้องการ					
4.5 ต้นปาล์มที่ได้รับมอบยังอยู่ในสภาพดีเมื่อถึงมือท่าน					
4.6 ระยะทางของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน					
4.7 ความสะดวกสบายของสถานที่รับมอบต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน					
5. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
5.1 การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
5.2 จำนวนของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 1 คน ต่ออำเภอ					
5.3 การประสานงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
5.4 การแนะนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
5.5 การออกตรวจเยี่ยมแปลงของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
5.6 การชี้แจงรายละเอียดโครงการและตอบข้อสงสัยของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
5.7 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม					
6. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม					
6.1 การจัดประชุมชี้แจงเรื่องการจัดตั้งกลุ่ม					
6.2 การชี้ให้เห็นประโยชน์จากการจัดตั้งกลุ่มของเจ้าหน้าที่					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
6.3 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆของสมาชิกกลุ่ม					
6.4 การรับทราบเรื่องของการจัดตั้งกลุ่ม					
6.5 ความต่อเนื่องของการประชุมและ/หรือทำกิจกรรมที่กลุ่มจัดขึ้น					
6.6 ความร่วมมือและประโยชน์ของสมาชิกจากกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น					
6.7 การทำหน้าที่และบทบาทต่อกลุ่มของคณะกรรมการกลุ่มที่คัดเลือก					
6.8 การพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง					
7. การสนับสนุนเงินกู้					
7.1 การประชาสัมพันธ์เรื่องแหล่งเงินกู้					
7.2 ความสะดวกของแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหา					
7.3 การสนับสนุนด้านเงินลงทุนแก่เกษตรกรของแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหา					
7.4 ความเหมาะสมของแหล่งเงินกู้ที่โครงการจัดหา					
7.5 การเพิ่มแหล่งเงินกู้และสิทธิพิเศษแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ					

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหของโครงการฯ

3.1 ท่านคิดว่าหัวข้อต่อไปนี้เป็นปัญหาในการดำเนินการ โครงการฯหรือไม่

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ
1. เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร			
1.1 เกณฑ์การคัดเลือกมีความคลุมเครือหรือไม่ชัดเจน			
1.2 เกณฑ์การคัดเลือกไม่เหมาะสม			
1.3 การชี้แจงเกณฑ์การคัดเลือกไม่ทั่วถึง			
2. การประชาสัมพันธ์โครงการฯ			
2.1 การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง			
2.2 การประชาสัมพันธ์โครงการไม่มีความชัดเจน			
2.3 ช่องทางการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป			
2.4 การประชาสัมพันธ์โครงการน้อยเกินไป			
3 การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี			
3.1 เนื้อหาวิชาการไม่ตรงกับความต้องการ			
3.2 เนื้อหาวิชาการไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง			
3.3 สถานที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม			
3.4 ระยะเวลาที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม			
3.5 ช่วงเวลาที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม			

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ
4. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต (ต้นพันธุ์ ปาล์มน้ำมัน)			
4.1 ต้นปาล์มที่ได้รับมีลักษณะไม่ตรงกับความต้องการ			
4.2 ต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับไม่ได้มาตรฐาน			
4.3 ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการรับแจกพันธุ์ปาล์ม			
4.4 ต้นปาล์มที่ได้รับมีความเสียหายจากการขนส่ง			
5. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม			
5.1 เจ้าหน้าที่ภาคสนามปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ			
5.2 เจ้าหน้าที่ภาคสนามตรวจเยี่ยมไม่ทั่วถึง			
5.3 เจ้าหน้าที่ภาคสนามขาดความรู้			
5.4 จำนวนเจ้าหน้าที่ภาคสนามน้อยเกินไป			
6. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม			
6.1 การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง			
6.2 สมาชิกไม่ได้ประโยชน์จากการรวมกลุ่ม			
6.3 สมาชิกไม่เข้าใจบทบาทของการรวมกลุ่ม			
6.4 กลุ่มไม่ได้ดำเนินการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง			

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	แนวทางการแก้ไขปัญหาและ ข้อเสนอแนะ
7. การสนับสนุนเงินทุน			
7.1 การประชาสัมพันธ์สู่เกษตรกรยังไม่ ทั่วถึง			
7.2 กฎเกณฑ์ต่างๆ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ เกษตรกร			
7.3 ไม่สามารถกู้ได้ตามวงเงินที่ต้องการใช้			
7.4 ไม่ได้รับสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิก โครงการ			

ปัญหาอื่นๆเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดตราด ปี 2549

ปัญหา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ข้อเสนอแนะ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

*****ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาในการให้ข้อมูล*****

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายประคิษฐ์ เจริญสุข
วัน เดือน ปีเกิด	11 มีนาคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตราด
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (วิทยาศาสตร์บัณฑิต) สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2545
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 4